

Opinnäytetyö (AMK)

Tuotantotalous

Ntutas12

2016

Tuomas Lehti

**KANSAINVÄLINEN JA
SUOMALAINEN
KEHITYSYHTEISTYÖ SEKÄ
NIIDEN LIIKETOIMINTAMALLIT**

Tuomas Lehti

KANSAINVÄLINEN JA SUOMALAINEN KEHITYSYHTEISTYÖ SEKÄ NIIDEN LIIKETOIMINTAMALLIT

Opinnäytetyön tavoitteena oli jakaa lukijoille tietoa kehitysyhteistyöstä sekä yksityisen sektorin liiketoimintamallien mahdollisuuksista ulkomailla. Tavoite oli myös herättää keskustelua ja kritiikkiä kehitysyhteistyöstä, koska aihe on varsin tärkeä ja ajankohtainen.

Kansainvälinen kehitysyhteistyö on kehittynyt runsaasti viimeisen 70 vuoden aikana. Alussa luultiin, että pelkkä rahoitus ratkaisee kehitysmaiden köyhyysongelmat, mutta 2000-luvulla tutkijat ja päättäjät ovat huomanneet, että kehitysmää tarvitsee kehittyäkseen muutakin kuin rahallista tukea. Joissakin tapauksissa rahoitukset ovat vain lisänneet kehitysmaiden sisäistä eriarvoisuutta.

Kehitysavun vaikuttavuutta on vaikea arvioida vaikka sen mittaamiseen on julkistettu monia erilaisia menetelmiä. Kuvaako mikään niistä todellista hyvinvoinnin tilaa kyseisessä maassa? Ei välttämättä. Kuitenkin monien mittareiden yhteiskäyttö ja tulkinta tuovat paremman kuvan kehitysmaiden hyvinvoinnista. Valtion hyvinvointiin ei vaikuta ainoastaan asukkaiden tulotaso vaan monet muut elämän perustarpeet.

2010-luvulla suomalaiset tiedostavat mitä kehitysyhteistyöllä tarkoitetaan, mutta tietävätkö he oikeasti minne varat käytetään? Köyhien kehitysmaiden hallitukset ovat saaneet suuria apurahoja, mutta käyttävätkö maan hallitukset saadut pääomat valtioiden hyvinvointiin vai johonkin ihan muualle? Tästä on vaikea vetää johtopäätöksiä vaikka tutkimuksia varojen käytöstä on tehty.

Suomalaisen sekä kansainvälisen yksityisen sektorin tärkeys kasvaa 2010-luvulla merkittävästi. Suuret, monipuoliset ja kansainväliset markkina-alueet tarjoavat suomalaisille yrityksille haasteita sekä mahdollisuuksia menestyvään liiketoimintaan. Suomen valtio tukee yrittäjyyttä ulkomailla monilla eri tavoin. Suomalaisten rahoituslaitosten rehellisistä toimintatavoista on ollut paljon keskustelua 2010-luvulla, mikä osakseen laskee niiden mainetta ihmisten parissa.

ASIASANAT:

Kehitysyhteistyö, liiketoimintamalli, kehitysapu, kehitysmää.

Tuomas Lehti

INTERNATIONAL AND FINNISH DEVELOPMENT COOPERATION AND THEIR BUSINESS MODELS

The objective of thesis was to share information about the development cooperation and the business model opportunities of the private sector abroad. The objective was also to raise discussion and criticism about the development cooperation, because the topic is quite important and current.

International development cooperation has evolved much in the past 70 years. In the beginning it was thought financing will solve all the problems of poverty in developing countries, but in the 21st century, researchers and decision-makers have discovered that a developing country needs more ways to develop than just financial support. In some cases funding have only increased internal inequality of developing countries.

Development aid is difficult to measure even though many indicators of measurement have been introduced. Indicators alone may not be able to describe the actual well-being of a developing country, but the usage and interpretation of many indicators give a better picture of the welfare situation in developing countries. The income level of residents is not the only thing that affects welfare of the state rather there are also many other basic necessities of life.

In the 2010s the Finns are aware of what is meant by development cooperation. However, there have been a lot of doubts for uses of funds. Governments of poor developing countries have received large grants, but do they use those grants in welfare of the country or totally somewhere else? There is difficult to make conclusions even though researches on uses of funds has been made because the truthfulness of the researches is uncertain.

Finnish and international importance of the private sector have grown significantly in the 2010s. Extensive, diverse, and international markets for Finnish companies offer challenges as well as opportunities for successful business activities. The Finnish state supports entrepreneurship abroad with a number of different possibilities. Procedures of Finnish financial institutions have been a lot of debate in the 2010s, which partly decreases their reputation among people.

KEYWORDS:

Development cooperation, business model, development aid, developing country.

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	9
2 MITÄ KEHITYSYHTEISTYÖLLÄ TARKOITETAAN?	10
2.1 Historia ja nykypäivä	11
2.2 Kehitysyhteistyön huippukokouksia ja linjauksia	14
2.3 Kehitysyhteistyön mittareita	20
2.3.1 Bruttokansantulo	21
2.3.2 Inhimillisen kehityksen indeksi	22
2.3.3 Epätasa-arvoon suhteutettu inhimillisen kehityksen indeksi	23
2.3.4 Sukupuolten välinen epätasa-arvo indeksi	24
2.3.5 Moniulotteinen köyhyysindeksi	25
3 SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖ	27
3.1 Historia	27
3.2 Tilastoja	29
3.3 Keskeisiä toimijoita	31
3.3.1 Suomen ulkoasiainministeriö	31
3.3.2 Finnwatch	32
3.3.3 Team Finland -verkosto	32
4 KEHITYSYHTEISTYÖN LIIKETOIMINTAMALLEJA	34
4.1 Kehitysrahoitusyhtiö Finnfund	34
4.2 Finnpartnership-ohjelma	37
4.3 BEAM – Business with Impact	39
4.4 Finpro Oy	40
4.5 Finnvera Oyj	43
5 CASE-TUTKIMUS	47
5.1 Peikko Group Oy	47
5.2 Stera Technologies Oy	48
5.3 GreenStream Network Oy	50
6 YHTEENVETO	52
LÄHTEET	54

KUVAT

Kuva 1. Suomen kehitysyhteistyömäärärahat vuonna 2016. (Ulkoasiainministeriö 2016)	31
Kuva 2. UM:n varsinaisen kehitysavun yhdeksän pääkäyttökohdetta. (Ulkoasiainministeriö 2016)	32
Kuva 3. Finnfundin yhteistoiminta asiakasyrityksen kanssa. (Finnfund 2014)	35
Kuva 4. Finnfundin kohdemaat. (Finnfund 2014)	36

TAULUKOT

Taulukko 1. DAC-maiden kehitysavun prosenttiosuus omasta bruttokansantulosta vuonna 2014. (Globalis 2014)	13
Taulukko 2. Maiden ja väestön jakautuminen tuloluokissa. (World Bank 2016)	21
Taulukko 3. Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahat vuosina 2007 - 2016. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012)	30

LYHENTEET JA SANASTO.

AAA = Accra Agenda for Action = Accran toimintasuunnitelma

BEAM = Business with Impact = Tekesin ja Ulkoministeriön yhteinen liiketoiminta - ohjelma

BKT = Bruttokansantuote

BKTL = Bruttokansantulo

CCA = Common Country Assessment = Yhteiset maa-arvioinnit

DAC = Development Assistance Committee = Kehitysyhteistyökomitea

De minimis -tuki = Enintään 200 000 euroa myönnettävä tuki yrityksen kolmen verovuoden ajalle

ECA = European Compliance Academy = Virallinen vientitakuulaitos

EDFI = Association of European Development Finance Institutions = Eurooppalaisten kehitysrahoittajien ryhmä

EK = Elinkeinoelämän keskusliitto

ELY-keskus = Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

EU = European Union = Euroopan Unioni

FDI = Foreign Direct Investment = Suora ulkomaaninvestointi

FFD = Financing for Development = Yhdistyneiden kansakuntien kehitysrahoituskokous

Fuusioituminen = Kahden tai useamman yrityksen, tai niiden osien yhdistyminen

G8 = Group of Eight = Johtavien teollisuusmaiden ryhmä

GII = Gender Inequality Index = Sukupuolten välinen epätasa-arvon indeksi

HDI = Human Development Index = Inhimillisen kehityksen indeksi

HLF4 = High Level Forum 4 = OECD:n avun tuloksellisuutta tarkasteleva huippukokous

IFC = International Finance Corporation = Kansainvälinen rahoitusyhtiö

IHDI = Inequality Adjusted Human Development Index = Epätasa-arvoon suhteutettu inhimillisyyden indeksi

IMF = International Monetary Fund = Kansainvälinen valuuttarahasto

ITC = International Trade Centre = Kansainvälisen kaupan keskus

LOGY = Suomen osto- ja logistiikkayhdistys

MDG = Millennium Development Goals = Yhdistyneiden kansakuntien vuosituhatavoitteet

Midcap-yritykset = Suuret yritykset, joiden vuotuinenliikevaihto on enintään 300 miljoonaa euroa

MPI = Multidimensional Poverty Index = Moniulotteinen köyhyysindeksi

ODA = Official Development Aid = Virallinen kehitysapu

OECD = Organisation of Economic Co-operation and Development = Taloudellisen kehityksen ja yhteistyön järjestö

Pk-yritys = Yritys, jolla on henkilöstöä enemmän kuin 50, mutta vähemmän kuin 250 tai vuosiliikevaihto 10 - 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma 10 - 43 miljoonaa euroa

PPP = Purchasing Power Parity = Ostovoimapariteetti = Vaihtokurssi, jolla muunnetaan kahden maan valuutat ostovoimaltaan yhtäläisiksi

Remburssi = Ostajan pankin kirjallinen maksusitoumus kauppahinnan maksamisesta myyjälle

Tekes = Innovaatorahoituskeskus

TEM = Suomen työ- ja elinkeinoministeriö

UL = Suomen ulkomaankauppaliitto

UM = Suomen ulkoministeriö

UN Women = United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women = Yhdistyneiden kansakuntien tasa-arvo järjestö

UNDP = United Nations Developing Programme = Yhdistyneiden kansakuntien kehitysohjelma

UNICEF = United Nations International Children Emergency Fund (myöh. United Nations Children's Fund) = Yhdistyneiden kansakuntien lastenrahasto

WB = World Bank = Maailmanpankki

Vekseli = Määrämuotoon laadittu maksusitoumus

Veroparatiisi = Maa tai alue, jossa on matala tai olematon veroaste

WHO = World Health Organisation = Maailman terveysjärjestö

WTO = World Trade Organisation = Maailman kauppajärjestö

YK = Yhdistyneet kansakunnat

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön aiheena oli jakaa tietoa kansainvälisestä ja suomalaisesta kehitysyhteistyöstä sekä suomalaisten yritysten liiketoimintamahdollisuuksista ulkomailla. Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Turun ammattikorkeakoulun kansainvälinen ”We are!” Vastuullinen Kansainvälistyminen -hanke, joka kehittää Turun ammattikorkeakoulun ja Satakunnan ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kansainvälistä osaamista ja koulutusyhteistyötä. Itsessään kehitysyhteistyö on kiinnostava, ajankohtainen ja varsin kiistelty aihe.

Opinnäytetyön teoriaosuuden tekeminen aloitettiin 2016 maaliskuun puolessa välissä ja jatkui saman vuoden toukokuun loppuun asti. Opinnäytetyön lopussa olevan case-tutkimuksen puhelinkeskustelut käytiin toukokuussa 2016.

Opinnäytetyössä käydään läpi kansainvälisen kehitysyhteistyön historiaa ja mitkä asiat ovat johtaneet nykyiseen kehitysyhteistyömalliin. Tämän jälkeen esitellään keskeisiä kehitysyhteistyön mittareita, joilla kehitysapua voidaan mitata ja tutkia. Seuraavaksi päästään suomalaisen kehitysyhteistyön historiaan ja nykypäivään, joiden jälkeen kerrotaan suomalaisen kehitysyhteistyön keskeisistä toimijoista. Opinnäytetyön loppupuolella esitellään yksityisen sektorin liiketoimintamalleja, joiden avulla suomalaisille yrityksille tarjotaan paremmat mahdollisuudet menestyksekkääseen ja vastuulliseen liiketoimintaan ulkomailla.

Lopuksi case-tutkimuksessa kerrotaan kokemusten avulla eri yritysten käyttämistä liiketoimintamalleista sekä niiden tuomista myönteisistä vaikutuksista sekä itse yritykselle kuin kohdemaahankin.

2 MITÄ KEHITYSYHTEISTYÖLLÄ TARKOITETAAN?

Kehitysyhteistyö on kehityspolitiikan merkittävä osa-alue, jolla tarkoitetaan pääosin teollisuusmaiden antamaa taloudellista ja valtion hyvinvointia edistävää tukea, jota suunnataan köyhimmille kehitysmailla, joissa äärimmäinen köyhyys, eriarvoisuus ja erittäin heikko taloudellinen tilanne vallitsevat. Virallisen kehitysavun (ODA) kehitysyhteistyön määritelmässä kehitysapu on määritelty viiden pääkohdan perusteella:

- Kehitysmaiden hyvinvointi ja talouden kehitys täytyy olla päämääränä. Kehitysyhteistyöksi ei lasketa terrorismin vastaisia eikä sotilaallisia toimia
- Kehitysyhteistyön kohteena tulee olla kehitysmaa tai -järjestö
- Rahoituksen tulee olla lähtöisin valtioiden verovaroista tai muista julkisista varoista. Kehitysyhteistyön varoihin ei lasketa yksityisen sektorin rahoitusta eikä lahjoituksia
- Enemmistö kehitysapuun tarkoitetusta rahasta on lähtökohtaisesti lahjamuotoista, eikä kohdemaan tarvitse maksaa sitä takaisin. Niin kutsutut pehmeät lainat lasketaan kehitysaputilastoihin
- Raha, palvelut ja tavarat tarkoittavat kehitysapua. Kehitysapu siirtyy kehitysmaihin avunantajien toimesta. Joissain tilanteissa pakolaisvirtojen aiheuttamat kulut, kehitysmaakysymyksistä tiedottaminen ja kehitysyhteistyöhön liittyvät hallintokulut voidaan laskea viralliseksi kehitysavuksi. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010)

Kehitysapu pitää sisällään myös maan taloutta edistävien hankkeiden ja projektien suunnittelua sekä niiden toteuttamista. Merkittävä kokonaisuus kehitysmaiden talouskasvun edistämiseksi on kansainvälisen kaupan, edullisten lainojen ja suorien kansainvälisten investointien saralla yhteistyössä muiden avunantajavaltioiden tai yritysten kanssa. Kuitenkin kehitysavuksi luetaan myös muitakin avun muotoja kuin taloudellinen tuki, kuten ihmisoikeuksien parantaminen, demokraattisen poliittisen päätöksenteon edistäminen, infrastruktuurin kehittäminen, palveluiden lisääminen ja tiedon jakaminen kansalaisten keskuudessa. (Yhdistyneet Kansakunnat 2013) Kehitysyhteistyöllä pyritään vähentämään avuntarvitsijavaltioiden riippuvaisuutta teollisuusmaista, jotta kehitysmaat pystyisivät itse huolehtimaan maan sisäisistä elinoloista ja vallitsevasta taloustilanteesta. Kehitysyhteistyötä voivat niin ikään harjoittaa

erilaiset järjestöt, valtiot, yritykset ja myös kansalainen omilla arkipäiväisillä päätöksillään. (Maailmantalous 2011)

Monet samaistavat humanitaarisen avun ja kriisiavun kehitysapuun, mutta ne ikään kuin täydentävät toisiaan. Humanitaarisen avun ja kriisiavun ero kehitysyhteistyöhön on että, kehitysyhteistyössä sitoudutaan pidemmällä aikavälillä tapahtuvaan kehityksen kasvuun kun taas humanitaarinen ja kriisiapu tähtäävät nopean aikavälin apuun esim. luonnonkatastrofien, konfliktien ja epidemioiden kanssa. Kuitenkin kehitysapu edesauttaa ehkäisemään mahdollisia maiden sisäisiä konflikteja.

2.1 Historia ja nykypäivä

Kehitysapua alettiin jakaa Euroopan uudelleenrakentamiseen heti toisen maailmansodan jälkeen vuonna 1945, jolloin perustettiin yhteistyöjärjestö YK turvaamaan ja edistämään maapallon rauhaa, kansainvälistä turvallisuutta, ihmisten oikeuksia ja oikeudenmukaisuutta. YK perustettiin korvaamaan edellisen järjestön, Kansainliiton, joka perustettiin ensimmäisen maailmansodan jälkeen kehittämään valtioiden välisiä asioita ja elinoloja, joka lakkautettiin vuonna 1946. (Yhdistyneet Kansakunnat 2013)

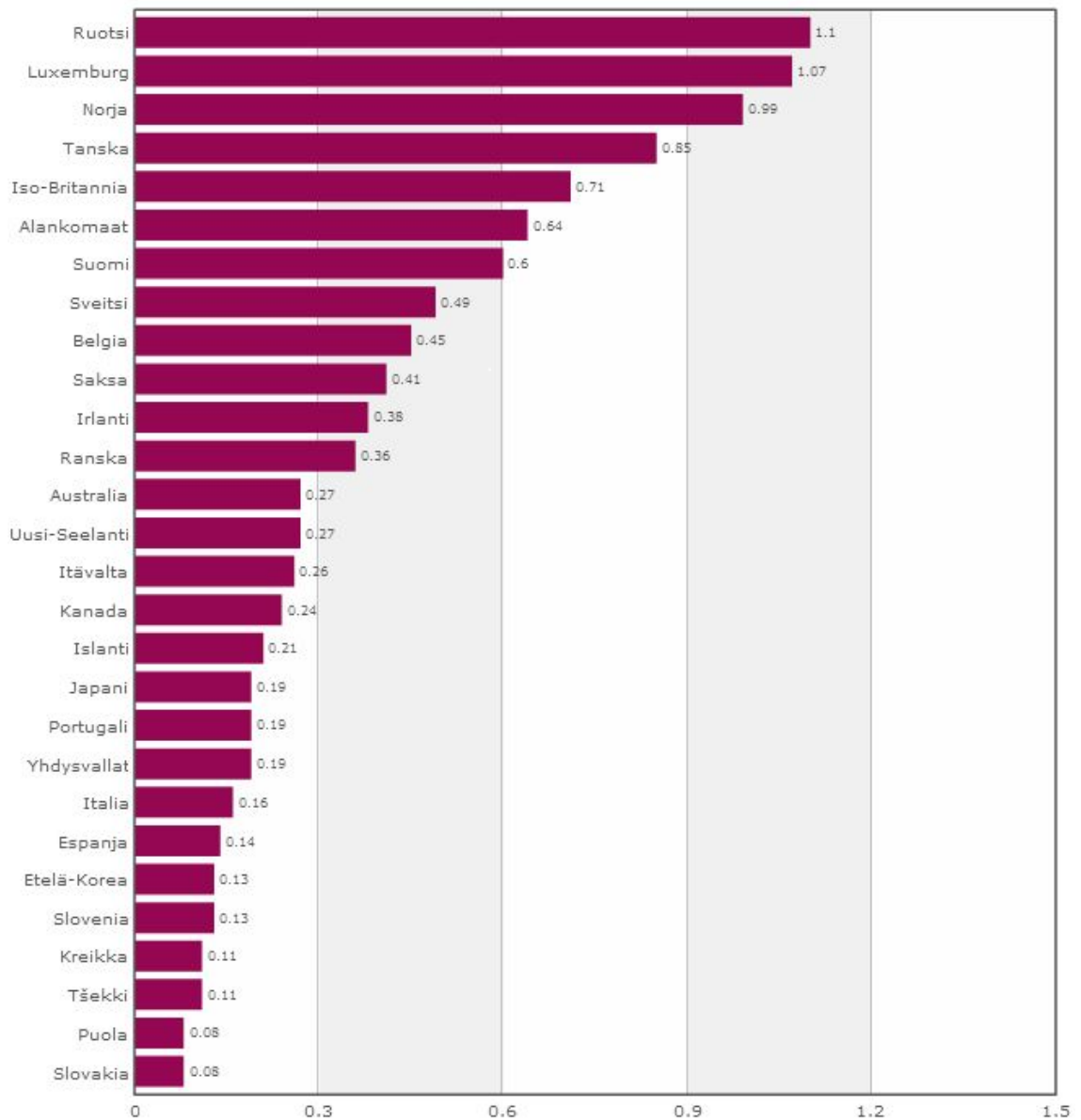
Teollisuusmaiden vaurastuessa 1960-luvulla päätettiin sijoittaa kehitysapua yhä suuremmin määrin kehitysmaille pääsääntöisesti Afrikkaan, Aasiaan ja Etelä-Amerikkaan. Merkittävä mullistus koettiin vuonna 1961, jolloin perustettiin taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö, OECD. Järjestö kerää, analysoi, ennustaa ja kokoaa tietokantoja liittyen talouksien kehitykseen ja nykyään siihen kuuluu yhteensä 34 valtiota. Samoihin aikoihin, vuonna 1960 OECD:n alaisuuteen perustettiin kehitysyhteistyökomitea (DAC), jonka tehtäviin kuuluu määrittää kansainvälisen kehitysyhteistyön keskeiset kriteerit ja viralliset kehitysavun vastaanottajamaat. Suuri osa DAC:n toimintaa on kehitysyhteistyön raportointi, joista merkittävimpanä pidetään vuotuista kehitysyhteistyöraporttia. Raportti pitää sisällään tilastoja määrärahoista ja siinä käsitellään ajankohtaisia asioita liittyen kehitysyhteistyöhön sekä myös jäsenmaiden vertaisarviointeja. (Yhdistyneet Kansakunnat 2013)

1970- ja 1980 -luvulla teollisuusmaissa uskottiin, että kehitysmaiden kehitys saataisiin nousuun uuden teknologian ja länsimaisen asiantuntemuksen voimin. Ulkomaiset, vauraiden maiden yritykset panostivat suuria summia kehitysmaihin auttaen niiden

talouskasvua, - samalla toivoen omien yritysten parempaa asemaa ja imagon kasvua kehitysmaissa, joilla olisi taas positiivisia vaikutuksia maiden vientiin. Uusiin projekteihin upotettiin yhä suurempia summia rahaa, mutta hankkeiden loputtua huomattiin, että ne ikään kuin kuihtuivat kasaan ja niistä saadut hyödyt vähenivät samalla kun rahoitus hankkeisiin loppui. Hankkeiden tarkoitus oli auttaa valtion talous alkuun niin, että se alkaisi toimia omalla painollaan, mutta niissä epäonnistuttiin. Vuonna 1970 järjestetyssä YK:n vuosikokouksessa teollisuusmaat sitoutuivat yhteiseen päämäärään, jonka tavoitteena oli lisätä avun määrää kehitysmaihin. Tavoitteena oli 0,7 prosentin osuus valtion bruttokansantulosta. (Global.Finland 2012)

1990- ja 2000-luvulla määritettiin uudelleen kehitysyhteistyön keskeisiä tavoitteita. Päädyttiin tekniikan ja talouskasvun sijaan keskittymään äärimmäisen köyhyyden poistamiseen kehitysmaissa apuna käyttäen Kansainvälisen valuuttarahaston (IMF) ja Maailmanpankin (WB) määrittämiä strategioita. Myös avunsaajilla oli entistä suurempi mahdollisuus vaikuttaa vastaanotettavan kehitysavun kohteisiin ja niiden laatuun. Laajat kehityshankkeet ovat vähentyneet ja apua pyritään suuntaamaan suoraan esim. opetukseen ja terveydenhuoltoon. Ajateltiin, että kehitysmaiden halu kehittyä pitää lähteä itse maasta, ja kehitysavulla kyetään vain tukemaan tätä päämäärää. Loppujen lopuksi kehitysmailla on vastuu kehittymisestä. Yhdistyneiden Kansakuntien kehityssektorilla pantiin käytäntöön yhteiset maa-arvioinnit (CCA) 1990-luvun lopulla, jolloin luotiin pohja maatasolla tehtävälle työlle samalla mahdollistaen työn helpomman mittaamisen ja seuraamisen. (Global.Finland 2012)

Nykyään Yhdistyneisiin kansakuntiin kuuluu 193 maailman valtiota, Vatikaania lukuun ottamatta. Alla oleva diagrammi kuvaa DAC-maiden kehitysavun prosentuaalista määrää suhteutettuna maan omaan bruttokansantuloon vuonna 2014. On huomioitavaa, että virallisen kehitysavun tilastoissa ei ilmene yksityisten tahojen rahoituksia vaan pelkät valtiokohtaiset tilastot. (Yhdistyneet Kansakunnat 2013).

Taulukko 1. DAC-maiden kehitysavun prosenttiosuus omasta bruttokansantulosta vuonna 2014. (Globalis 2014)

Euroopan Unioni (EU) on tärkein ja suurin kehitysavun antaja jäsenmaidensa kanssa. Sen toiminta kattaa yli 50 %:n osuuden kaikesta virallisesta julkisesta kehitysavusta. EU myös rahoittaa kansalaisjärjestöjä sekä muita valtioista riippumattomia hyväntekeväisyysjärjestöjä. Yksi neljännes EU:n tuesta menee suoraa apua tarvitsevien valtioiden hallituksille, jotka kehittävät maitaan omien päämääriensä mukaisesti. (Suomen YK-liitto 2015)

2.2 Kehitysyhteistyön huippukokouksia ja linjauksia

1990-luvun loppupuolella on määritelty merkittäviä kansainväliseen kehitysyhteistyöhön liittyviä linjauksia ja määräyksiä, joilla on pyritty lisäämään kehitysavun tehokkuutta ja laatua. Samalla on mahdollistettu kehitysavun vastaanottajamaiden yhä suurempi valta vaikuttaa kehitysavun laatuun sekä rahoituskohteisiin. Alla on listattu 2000-luvun suurimpia ja tärkeimpiä tapahtumia, joissa on tehty päätöksiä liittyen kehitysyhteistyöhön. (Yhdistyneet Kansakunnat 2013)

Vuonna 2000 pidettiin Yhdistyneiden kansakuntien kongressi, jossa 189 jäsenvaltion neuvotteluiden tuloksena muodostui Vuosituhattulistus, jolla pyrittiin pysyviin vaikutuksiin vuoteen 2015 mennessä. Tulosten vertailukohteena toimivat kehitysmaiden olot vuonna 1990. Kongressissa määritettiin kehitysyhteistyön kahdeksan pääkohtaa:

- Äärimmäisen nälän ja köyhyyden puolittaminen
- Peruskoulutusmahdollisuuksien takaaminen kaikille
- Tasa-arvon edistäminen ja naisten aseman parantaminen
- Lapsikuolleisuuden vähentäminen
- Odottavien äitien terveyden parantaminen
- HI-viruksen, AIDSin ja malarian sekä muiden tautien vastainen taistelu
- Ympäristön kestävä kehityksen turvaaminen
- Globaalin kumppanuuden luominen kehitykselle

Maailma on kuitenkin muuttunut valtavasti näiden 15 vuoden aikana ja osaan tavoitteista päästiin, osaan ei. Äärimmäisessä köyhyydessä elävien ihmisten määrä puolittui 1990-luvun 1,9 miljardista 836 miljoonaan vuoteen 2015 mennessä. Aliravitsemus laski 10,4 %. Tyttöjen ja poikien osuudet peruskoulutuksessa olivat miltei samat. Lähes 90 %:lla kehitysmaissa asuvista lapsista on mahdollisuus peruskoulutukseen ja sukupuolierot peruskoulutuksessa ovat tasoittuneet. Alle 5-vuotiaiden lasten kuolleisuus on laskenut n. puolella 90:stä 43:een suhteutettuna tuhanteen vastasyntyneeseen lapseen. HI-virustartuntojen määrä on laskussa ja malarian aiheuttamat kuolemat ovat vähentyneet neljänneksen vuosien 2000 ja 2010 aikana. Yli kahdella miljardilla ihmisellä on mahdollisuus puhtaaseen juomaveteen. Kehitysmaiden tulotasot ovat nousseet, velka on vähentynyt ja suurempi osa kehitysmaiden tuotteista on päässyt kansainvälisille markkinoille. Vielä on paljon saavutettavaa ja paljon on vielä tehtävissä. Merkittävimpiä kehityksen kohteita ovat yhä äärimmäisen köyhyyden poistaminen, peruskoulutuksen

mahdollistaminen kaikille, sukupuolitaso-arvon parantaminen ja lapsikuolleisuuden vähentäminen. (Suomen YK-liitto 2015)

Brysselissä vuonna 2001 järjestetyn vähiten kehittyneiden maiden konferenssin tuloksena määriteltiin 10-vuotinen toimintaohjelmasuunnitelma näille maille, jossa pyrittiin entisestään kehittämään tärkeintä kehitysapuosa-aluetta eli äärimmäisen köyhyyden vähentämistä. Ohjelma korostaa teollisuusmaiden ja kehitysmaiden kehitysyhteistyön tärkeyttä sekä siinä luotiin erilaisia seurantamekanismeja, joita analysoidaan vuosittain Yhdistyneiden Kansakuntien eri järjestöjen toimesta. (Ulkoasiainministeriö 2006)

YK:n kehitysrahoituskokous (FFD) pidettiin Meksikossa Monterreyssä vuonna 2002 ja siihen osallistui YK:n jäsenmaiden lisäksi mm. IMF, WTO ja Maailmanpankki. Kokous oli ensimmäinen koskien kehitysrahoitusta ja siellä pyrittiin rahoituksen avulla vähentämään äärimmäistä köyhyyttä, edistämään kestävästä taloudellista kasvua, tarkastelemaan suorien ulkomaisten investointien mahdollisuuksia ja kehittämään kestävä kehityksen pääkohtia. Erityisesti kaupan vapauttaminen kehitysmaiden ja teollisuusmaiden välillä voisi tuoda kehitysmaalle yli 300 miljardin Yhdysvaltain dollarin tulot, joka vastaisi kolminkertaista, vuoden 2000 Vuosituhattulistuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavaa määrää. (Ulkoasiainministeriö 2005) Kokous lisäsi teollisuusmaiden yhteistyötä kansainvälisen köyhyyden vähentämiseen sekä lunasti Yhdysvaltojen ja EU:n lupaamat kehitysavun määrärahojen korotukset. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2002)

YK:n Vuosituhattulistukseen liittyvä sitoumus, Pariisin julistus vuonna 2005 toi kehitysavun määrärahojen keskusteluun lisäksi myös sen tuloksellisuuden sekä yhteisen arvioinnin merkityksen. Julistuksessa molemmat osapuolet, kehitysmaat ja avunantajamaat sitoutuivat päämäärään, jossa edistettiin kehitysavun laatua sekä pyrittiin suuntaamaan apua sitä eniten tarvitseville alueille. Yhteisellä arvioinnilla pyrittiin muodostamaan yhä suurempi käsitys kehitystavoitteiden saavuttamisesta ja siitä, miten niihin päästään. Julistuksessa julkaistiin kehitysavun konkreettiset tavoitteet ja pyrittiin seuraamaan määritettyjen kohtien toteutumista vuoteen 2010 mennessä vuonna 2005 määritetyillä kehitysavun mittareilla, joista asiaa tämän opinnäytetyön myöhemmässä osiossa. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010) Pariisin julistuksessa päätettiin viisi pääkohtaa, joita pyrittiin noudattamaan kansainvälisessä kehitysavussa:

- Omistajuus

- Yhteistyön sovittaminen kumppanimaiden kehitysstrategioihin
- Harmonisaatio
- Tulohajautuneisuus
- Molemmin puoleinen vastuuvollisuus (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010)

Omistajuudella tarkoitetaan kehitysmaiden mahdollisuuksia vaikuttaa omaan kehityspolitiikkaansa sekä muiden maiden antamaan kehitysyhteistyöhön myös avunsaaja valtion näkökulmasta. Toinen pääkohta, yhteistyön sovittaminen kumppanimaiden kehitysstrategioihin tarkoittaa kehitysyhteistyön suhteuttamista vastaanottaja maan strategioihin. Aikaisemmin avunantajavaltiot panostivat erilaisiin hankkeisiin, mutta tulevaisuuden tavoitteena oli siirtyä avunsaaja valtioiden omiin kehittämisstrategioihin käyttäen apuna kehitysmaiden omia hankinta-, budjetti- ja seurantajärjestelmiä. Harmonisaatio pyrkii yhteistyöhön avunantajien välillä ja siten vähentämään kehitysyhteistyön kustannuksia. Neljännellä Pariisin julistuksen pääkohdalla, tulohajautuneisuudella tarkoitetaan entistä tiiviimpään yhteistyötä avunantajien ja avunsaajien välillä, jolloin saavutetaan entistä suurempi kustannustehokkuus kehitysyhteistyöhön osallistuvien valtioiden ja tahojen välillä. Molemmin puoleisella vastuuvollisuudella korostetaan molempien osapuolten veloituksia raportoida toisilleen kehitystuloksista sekä niihin johtavista päätöksistä ja lupauksista. Vuonna 2010 tutkittiin Pariisin julistuksessa määriteltyjen pääkohtien saavuttaneisuutta, joista asiaa myöhemmissä kappaleissa. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2015)

Vuonna 2008 Ghanan Accrassa järjestettiin avunantajien, kumppanimaiden ja järjestöjen toimesta seurantakokous, jonka tarkoituksena oli seurata ja analysoida Pariisin julistuksessa määriteltyjä pääkohtia. Kokous oli vuonna 2010 järjestettävän 10-vuotis kokouksen välikatsaus. Osallistujat hyväksyivät Accran toimintaohjelman (AAA), jossa vahvistettiin ja syvennettiin kehitysyhteistyötä nojaten Pariisin julistuksessa määriteltyihin tavoitteisiin. Seurantakokouksessa huomattiin, että parannettavaa riittää, jotta saavutettaisiin tavoitteet vuonna 2010. Mailta odotettiin laajempaa osallistumista yhteiseen kehityspolitiikkaan, kehitysyhteistyön koordinointiin ja lisäystä avun toimittamiseen kansainvälisten järjestelmien kautta. Lisäksi korostettiin kaikkien kumppaneiden, myös OECD:n kehitysapukomitean ja kehitysmaiden sekä muiden rahoittajien, säätiöiden ja yhteiskunnan täysipainoista osallistumista yhteistyöhön. Kehitysavun tuloksellisuutta ja mitattavuutta haluttiin kehittää yhä paremmaksi ja haluttiin vähentää kehitysmaiden riippuvuutta avunantajista sekä ohjata kehitysmaita paremman

ja ennen kaikkea oman tulevaisuuden rakentamiseen. (OECD 2016)
(Ulkoasiainministeriö 2008)

20. - 22.9.2010 järjestettiin Yhdysvalloissa, New Yorkissa YK:n vuosituhtavoitteiden (MDG) seurantakokous (MDG +10), jossa tarkasteltiin aiemmin asetettujen tavoitteiden saavutuksellisuutta. Osanottajat huomasivat, että tavoitteita ei tulla saavuttamaan vuoteen 2015 mennessä niin kuin oli määritelty. Kokouksessa laadittiin loppuasiakirja, joka jäi varsin vaatimattomaksi ja ympäröyöreäksi. Mitään uutta konkreettista ei nostettu esille vaan korostettiin kehitysyhteistyön tärkeyttä. Huomattiin myös ettei jäsenmaiden yhdessä sopimia lupauksia ollut pidetty, ja todettiin, ettei samalla toiminnalla tulla saavuttamaan yhdessä määriteltyjä tavoitteita vuoteen 2015 mennessä, varsinkaan ilman suurten ja vauraiden teollisuusmaiden yhä suurempaa panostusta. Tarvittaisiin yhä voimakkaampia sitoumuksia sekä tarkempaa suunnitelmaa, jotta tavoitteet tulisi saavutettua. Todettiin, ettei pelkällä rahalla saada poistettua köyhyyttä vaan ongelmamaissa on saatava aikaan lisäksi rakenteellisia muutoksia mm. työntekijäoikeuksien kunnioittamisessa. Edelleen jäsenet odottivat toisiltaan uusia realistisempia lupauksia liittyen kehitysavun maksatuksiin, mutta niitä ei juurikaan saatu. Kokouksessa merkittävimmän lupauksen antoi silloinen YK:n pääsihteeri Ban Ki-moon, joka lupasi lisääntyneisyysterveyden määrärahojen nostamisen 27 miljardista 40 miljardiin Yhdysvaltain dollariin. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010) Nimenomaan näiden vuonna 2000 määriteltyjen kehitysyhteistyön pääkohtien numero viisi, lisääntymisterveys ja odottavien äitien terveyden parantaminen ovat olleet pitkään suurimpia ongelmia ja eniten jäljessä asetettuihin tavoitteisiin nähden. Kyseisen ongelman parantamiseen on myös haettu lisää pääomaa yrityksiltä ja erilaisilta säätiöiltä. Jopa kehitysmaat antoivat lupauksensa 8,6 miljardin dollarin lisärahoituksesta naisten lisääntymisterveyden parantamiseen. Positiivisena asiana pidettiin myös finanssiveron esilletuontia tulevassa G8-maiden huippukokouksessa Ranskan puheenjohtajuuskaudella 2011, jonka seurauksena EU-maat joutuisivat määrittelemään oman kantansa veroon. Kuitenkin suurin osa EU-maista suhtautui veroon erittäin vastahakoisesti ja epäilevästi. Finanssivero koskettaisi osake- ja lainakauppoihin sidottua vähintään 0,1 prosentin veroa. Juuri ennen huippukokousta keskitettiin YK:n tasa-arvotyö UN Womeniin, joka on keskittynyt ajamaan naisten oikeuksia kohti sukupuolitasa-arvoisempaa yhteiskuntaa. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010)

Vaikka kokouksessa ei tuotu esille mitään konkreettisia keinoja, joilla voitaisiin saavuttaa YK:n vuosituhtavoitteet vuonna 2015, kokousta ei pidetty epäonnistuneena. Faktat

esitettiin niin kuin ne oikeasti olivat, eikä tosiasioita yritetty sivuttaa. DAC:n mukaan kansainvälinen kehitysapu oli ennätyslukemissaan huolimatta globaalisti riehuvasta finanssikriisistä ollen n. 130 miljardia Yhdysvaltain dollaria vuonna 2010. Samalla se oli 0,55 % DAC-maiden yhteenlasketusta bruttokansantulosta. (Ulkoasiainministeriö 2011) Mielestäni kuitenkin yksi syy kehitysavun prosentuaaliseen kasvuun voi selittyä sillä, että finanssikriisin seurauksena valtioiden vienti- ja tuontitulot ovat laskeneet, joka taas nostaa kehitysavun osuutta valtion bruttokansantulosta. Apu on pysynyt oleellisesti ennallaan, mutta bruttokansantulon pienentyminen on nostanut avun prosentuaalista osuutta. Vaikka Yhdysvallat oli vuonna 2010 suurin kehitysavun antaja rahamäärältään n. 30 miljardilla Yhdysvaltain dollarilla se kattaa vain 0,21 prosenttia maan bruttokansantulosta. (Ulkoasiainministeriö 2011) Kuitenkin monen maan prosentuaalinen osuus omasta bruttokansantulosta nousi, joten jotakin kasvua on saatu aikaan.

OECD:n avun tuloksellisuutta tarkasteleva huippukokous (HLF4) pidettiin marras-joulukuun vaihteessa Busanissa, Etelä-Koreassa 2011. Tapahtuma oli nimensä perusteella neljäs kehitysavun seuranta tarkasteleva huippukokous, joka oli jatkoa Rooman, Pariisin ja Accran vastaavanlaisille kokouksille. Kokouksen agenda oli sama kuin edeltäjissään: tavoite oli arvioida ja parantaa kehitysavun tuloksellisuutta tulevaisuudessa ja laatia uusia strategioita sen saavuttamiseksi. Muistutettiin myös yksityisen sektorin tärkeyttä kehitysyhteistyössä, jonka perusteella laadittiin YK:n ja OECD:n yhteinen aloite yritysten tiiviimmästä ja tuloksellisemmasta kehitysyhteistyöstä. Lisäksi huippukokous oli ns. loppuarvioiti liittyen Pariisin julistukseen ja siinä laadittuihin viiteen kansainvälisen kehitysavun pääkohtaan. Huippukokoukseen osallistui OECD-maiden lisäksi kansalaisjärjestöjä, Maailmanpankin ja yrityssektorin päämiehiä sekä edustajia mm. parlamenteista, paikallishallinnoista, tutkimuslaitoksista ja ministeriöistä. Osallistujia oli yhteensä yli 2000. Suurin osa kannatti kehitysyhteistyön määrärahojen lisäämistä, kun taas toiset olivat jo valmiita luopumaan koko asiasta, jolloin jokainen maa ja toimija jatkaisi kehitysyhteistyötä omaan malliin. Kansalaisjärjestöt olivat Pariisin julistuksessa määriteltyjen pääkohtien yhteisellä kannalla sekä muistuttivat, että näkyviä tuloksia ei saada lyhyellä aikavälillä eikä ilman lisäponnisteluja vaan muutoksille täytyy antaa aikaa. Kehitysmaille on haitallista, jos yhteisiä tavoitteita muutetaan viiden vuoden välein ja juuri siksi olisi tärkeää, että kaikki jäsenet suhtautuisivat uudistuksiin päättäväisesti ja tekisivät tiivistä yhteistyötä keskenään. Yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen vaikuttavat niin monet asiat, kuten tasa-arvoisuus, ihmisoikeuksien noudattaminen ja ympäristöystävällinen toiminta. Tapahtuman kokonaisanti oli

kansalaisjärjestöille pettymys, koska niiden vaatimat tavoitteet ja keskeiset kehityskohteet eivät tule toteutumaan tarpeeksi tehokkaasti eivätkä nopealla aikavälillä. Positiivisina puolina voidaan pitää nopeasti vaurastuvien talouksien, kuten Brasilian, Etelä-Afrikan, Meksikon ja Kiinan antavaa hyväksyntää huippukokouksen loppuasiakirjaan. Kuitenkin ehtona oli, että hyväksynnässä esitetyt tavoitteet ovat valtioille vapaaehtoisia, mikä tekee allekirjoituksista varsin harhaanjohtavia. Huippukokous oli myös onnistunut kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta, sillä heidän ajamansa demokraattinen omistajuus herätti paljon positiivisia näkökulmia, ja he pääsivät vaikuttamaan loppuasiakirjan kansainvälisiin linjauksiin. Heidän kiinnostuksen noususta ja vaikuttavuudesta kertoo myös yhä suurempi kansalaisliikkeiden edustajien osanottajamäärä. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2011)

15. – 16.4.2014 Meksikossa järjestetty huippukokous oli ensimmäinen tarkastelukokous liittyen Busanin kolme vuotta sitten pidettyyn huippukokoukseen. Meksikossa paikalla oli eri virkojen edustajia yhteensä 130:stä maasta. Yksityisen sektorin osallistumista kehitysyhteistyöhön oli ennen pidetty minimaalisena, mutta kokouksen yksi pääkohta oli yritysten yhä suurempi vaikutus kehitysyhteistyössä. Köyhyys poistetaan nimenomaan merkittävän ja kestäväen talouskasvun avulla, joissa yrityksillä on suuri rooli. Busanissa laadittua aloitetta pidettiin yhä tärkeänä ja haluttiin yksityinen sektori vielä tiiviimmin ja tuloksellisemmin mukaan kehitysyhteistyöhön. Kokouksessa kävi ilmi, että yhä useampi valtio, mukaan lukien Suomi on siirtämässä kehitysyhteistyön julkisia määrärahoja enemmän yritysten käyttöön, mikä lisää näiden osanottoa ja panostusta kehitysyhteistyöhön. Huippukokouksessa pidettiin tärkeänä kunkin maan ulkomaisia yhteistyökumppaneita, jotka mahdollistavat yritysten liiketoimintojen siirtämisen vaikeisiin, strategisesti hankaliin ja mahdollisesti tuntemattomiin markkina-alueisiin. (Elinkeinoelämän keskusliitto 2014)

Edellä mainitut huippukokoukset ovat olleet merkittäviä virstanpylväitä kehitysyhteistyön historiassa. Jokaisessa kokouksessa on esitetty uusia asioita ja näkökulmia liittyen kehitysyhteistyöhön sekä sen parantamiseen. Samalla on tiedostettu mitä tulevaisuudessa pitäisi tehdä kehitysyhteistyön tehokkuuden lisäämiseksi, jonka takia on sovittu erilaisista tavoitteista niiden saavuttamiseksi. Kuitenkin kehitysyhteistyötä varjostaa maailman heikko taloudellinen tila ja paikalliset konfliktit, jotka väistämättä ajavat kehitysyhteistyöhön suunnattuja varoja leikkauslistalle. Leikkauksista huolimatta oikeat strategiat mahdollistavat varojen tehokkaan käytön, mikä vähentää pääoman näkymättömyyttä niihin osoitetuissa kohdemaissa.

2.3 Kehitysyhteistyön mittareita

Kehitysyhteistyön avun kartoittamiseksi on kehitetty erilaisia mittareita, joilla määritellään ne alueet, joille kehitysapua pyritään suuntaamaan. Tavoitteena olisi poistaa äärimmäistä köyhyyttä ja epätasa-arvoa sekä kehittää alueiden vaurastumista niin taloudellisesti kuin poliittisesti. Kehitysyhteistyön mittareista on sovittu kansainvälisissä sopimuksissa OECD:ssä vuosina 2005 (Pariisin julistus), 2008 (Accran toimintasuunnitelma) ja 2011 (Busanin globaali kumppanuus). Mittarit antavat tarkemman ja monipuolisemman käsityksen siitä, minne kehitysapu kannattaa suunnata, jotta se koskettaisi niitä ketkä sitä eniten tarvitsevat. Ennen käytettiin pääasiallisesti taloudellisia mittareita kuvaamaan maan hyvinvointia, mutta muutamat viime vuodet ovat tuoneet mukanaan myös muita inhimillisen kehityksen indikaattoreita. Maiden jaottelutavat ja erilaiset saatavat tilastot vaikuttavat mittareihin ja siksi ei ole yhtä oikeaa mittaria, joka auttaisi kehitysavun suuntaamisessa oikeaan alueeseen. Analysoimalla monien eri mittareiden tuloksia pyritään kohdentamaan apua juuri sitä eniten tarvitseville alueille, koska tulevaisuudessa tulonjako ja maiden sisäinen epätasa-arvo on yhä suuri ongelma vaikka itse valtio tai alue voi olla taloudellisesti kehittynyt. Maiden sisäinen eriarvoisuus on lisääntynyt viime vuosikymmenien aikana ja maan väestön tuloerot ovat suurentuneet entisestään. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012)

Köyhyys on mittareiden keskeinen osa ja on hyvä tehdä selväksi mitä köyhyydellä tarkoitetaan. Köyhyydellä ei ainoastaan tarkoiteta ihmisten tulotasoa vaan se on jaettu absoluuttiseen ja suhteelliseen köyhyyteen. Juuri absoluuttisen köyhyyden poistaminen on kehitysyhteistyön tärkein päämäärä. Maailmanpankki on määritellyt absoluuttisen eli äärimmäisen köyhyyden niin, että jos ihmisellä on käytössä alle 1,25 Yhdysvaltain dollaria päivässä ravinto-, vaatetus- sekä asumiskustannuksiin, hän kärsii absoluuttisesta köyhyydestä. (European Anti Poverty Network 2014) Absoluuttinen köyhyys on lisääntynyt kehittyvissä maissa ja eritoten Euroopan alueella talouskriisin myötä. Yksilön tai ryhmän merkittävästi huonompi asema verrattuna muun väestön keskimääräiseen elintason tai elintapaan on määritelmä suhteellisesta köyhyydestä. Tällä hetkellä köyhyys on jakautunut niin, että köyhimmät ihmiset eivät enää asu kaikista köyhimmissä maissa vaan absoluuttisesta köyhyydestä kärsivät ihmiset asuvat maissa, joissa talouskasvua on tapahtunut merkittävästi. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012)

2.3.1 Bruttokansantulo

Maailman laajuisesti käytetyin ja yleisin mittari, jolla mitataan kehitysavun tarvetta, on bruttokansantulo (BKTL). BKTL voidaan helposti sekoittaa toisen paljolti käytetyn kansantalouden mittarin, bruttokansantuotteen (BKT) kanssa. BKT ei ota huomioon ulkomailta saatuja taikka sinne maksettuja tuloja, kuten palkat, korot, osingot, suorien ulkomaisten sijoitusten uudelleen sijoitetut voitot, tuotannon ja tuonnin verot ja tukipalkkiot. (Tilastokeskus 2016) Bruttokansantulo yleensä suhteutetaan valtion asukkaiden määrään, jolloin se saadaan parhaiten kuvaamaan maassa vallitsevaa taloudellista tilannetta asukasta kohden. Maailmanpankki on määrittänyt Atlas-menetelmällä kaikki maat ja taloudet neljään tuloluokkaan perustuen niiden bruttokansantuloon vuodessa. (United Nations 2012, 144) OECD on listannut seuraavista kategorioista ensimmäiset kolme kehitysapua tarvitseviksi maiksi. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012) Suluissa on esitetty jokaisen tuloluokkakategorian bruttokansantulorajat Yhdysvaltain dollareina suhteutettuna asukasmäärään.

- Matalan tulotason maat (0 – 1 035 \$)
- Alemman keskitulon maat (1 036 \$ – 4 085 \$)
- Ylemmän keskitulon maat (4 086 \$ – 12 615 \$)
- Korkean tulotason maat (12 616 \$ –) (United Nations 2012, 144)

	Matalan tulotason maat	Alemman keskitulon maat	Ylemmän keskitulon maat	Korkean tulotason maat
Maita yhteensä	31	51	53	79
Asukasluku	0,622 miljardia	2,879 miljardia	2,361 miljardia	1,399 miljardia
Prosenttiosuus maapallon väestöstä	8,57 %	39,65 %	32,52 %	19,27 %
BKTL/asukas	629 US \$	2 012 US \$	7 901 US \$	38 274 US \$
Väestörikkaimmat valtiot	Kongon demokraattinen tasavalta ja Etiopia	Intia, Indonesia ja Bangladesh	Kiina, Brasilia ja Meksiko	Yhdysvallat, Venäjä ja Japani

Taulukko 2. Maiden ja väestön jakautuminen tuloluokissa. (World Bank 2016)

Vaikka edellä esitetyt luvut eivät ole tarkkoja, ne antavat käsityksen siitä, miten maailman maat ovat jakautuneet tuloluokkien mukaan. Monet osapuolet ovatkin kyseenalaistaneet bruttokansantulon kykyä kuvata maailman talouksien ja valtioiden kehitystä. Osasta maista ei ole virallisia totuudenmukaisia lukuja saatavilla tai ne ovat vanhentuneita

tilastoja monien vuosien takaa, jolloin ei saada tarkkoja lukuja kuvaamaan niiden todellista talouden kasvua ja tilaa. Myös Afrikan rikkaat öljymaat saavat suuria tuloja ulkomailta, jotka vaikuttavat niiden bruttokansantuloon, mutta eivät juurikaan maan kehitykseen. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012)

2.3.2 Inhimillisen kehityksen indeksi

Inhimillisen kehityksen indeksi (HDI), kehitettiin UNDP:n toimesta vuonna 1990. UNDP:n mukaan ihmisten kehitykseen ei vaikuta ainoastaan talouden kasvu vaan myös muut asiat, kuten odotettavissa oleva elinikä ja koulutus. Indeksiolettaa, että näillä muuttujilla pystytään hyvin kuvaamaan ihmisten elintason laatua eri maissa. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012) Elinikä koostuu aikuisiän elinajanodotteesta, jossa verrataan vastasyntyneen elinajanodotetta 85 ikävuoden tavoitteeseen olettaen, että kuolleisuus pysyy samana koko lapsen eliniän. Koulutustaso lasketaan muuttujista, jotka koostuvat odotettavasta opetuksen määrästä ihmisen eliniän aikana ja siitä kuinka monta vuotta ihminen on saanut koulutusta 25-vuoden ikään mennessä. Elintaso määräytyy valtion bruttokansantulon suhteena väestön määrään. Elintason arvo koostuu logaritmilausekkeesta, johon vaikuttaa ostovoimapariteetti (PPP) asukasta kohden. Ostovoimapariteetti on muunnos bruttokansantulosta, jolla muutetaan kahden maan valuutat ostovoimaltaan yhtä suuriksi riippuen mm. maan hinta- ja verotustasosta. Näille kaikille kolmelle muuttujalle, eliniän odotusarvolle, koulutukselle ja bruttokansantulolle annetaan indeksissä täysin sama painoarvo, joten kaikkia muuttujia pidetään yhtä tärkeänä osana indeksissä. (United Nations Development Programme 2015, 1-2) Suomi sijoittui vuonna 2014 OECD:n listan sijalle 24 HDI-arvolla 0,883. Kärkipaikkoja pitivät hallussa mm. Norja, Australia, Sveitsi ja Tanska, joiden HDI-arvot olivat yli 0,92. (United Nations Development Programme 2015) Samaan aikaan kun maailman yhteenlaskettu HDI jatkaa kasvuaan se on laskenut joillakin alueilla johtuen erilaisista konflikteista. Suurin lasku viimeisinä viitenä vuonna on ollut kriisialueilla, kuten Syyriassa ja Libyassa. (United Nations Development Programme 2015) Indeksissä maat on jaettu neljään eri luokkaan perustuen niiden HDI-arvoon:

- Vähiten kehittyneet maat(0 – 0,55)
- Muut matalan tulotason maat(0,55 – 0,699)
- Alemman keskitulon maat(0,7 – 0,799)
- Ylemmän keskitulon maat(0,8 – 1)

Luokittelu voi hieman vääristää, koska sen vuoksi vähiten kehittyneet maat ovat suoraan koettu matalan tulotason maiksi. Kuitenkin yksi kolmannes vähiten kehittyneistä maista on keskituloisia, kun katsotaan asiaa kansantulon näkökulmasta. Inhimillisen kehityksen indeksi on myös bruttokansantulon tavoin herättänyt keskustelua sen kyvystä kuvata maan väestön elintaso, mutta kuitenkin monet ajattelevat sen kuvaavan paremmin ihmisten elintason laatua kuin bruttokansantulon tai -tuotteen, koska se ottaa huomioon myös muitakin muuttujia kuin pelkästään ihmisten taloudellisen tason. Inhimillisen kehityksen indeksiä on kritisoitu mm. sen kykenemättömyydestä kuvata maan sisäisiä eroja. Miksi mukaan on valittu juuri elinajan odote sekä koulutustaso? Muita oivallisia muuttujia voisivat olla tasa-arvoerot sukupuolten välillä, kansalaisten mahdollisuus vaikuttaa maan poliittisiin päätöksiin, äänioikeus tai kansalaisen onnellisuus. Varmasti monet keksisivät lisää muuttujia, joita voitaisiin ottaa huomioon erilaisissa indekseissä, mutta ongelmaksi muodostuu mm. näiden edellä mainittujen muuttujien tarkka mittaaminen ja erilaisten kaavojen kehittäminen. HDI kuvaa parhaiten suuret erot maiden välillä, mutta se on miltei hyödytön kuvaamaan maita, jotka ovat erittäin lähellä toisiaan HDI arvon perusteella. Hyvinvointivaltioiden erot indeksissä ovat erittäin marginaaliset. Jos haluttaisiin löytää merkittäviä eroja kahden erittäin lähellä samaa elintaso olevan maan välillä, siihen tarvittaisiin monia erilaisia indeksejä ja mittareita, joiden avulla pystyttäisiin analysoimaan elintasojen merkittävimmät erot. HDI-indeksi osoittaa hyvin, että merkittävää talouskasvua ei välttämättä tarvita kehittyäkseen terveydenhuollon ja koulutuksen saralla. Marraskuussa 2010 UNDP julkaisi 10-vuotisjuhlareporttinsa, jossa julkaistiin myös kolme uutta, paranneltua indeksiä kuvaamaan ihmisen elintaso, koska viime vuosikymmeninä mm. epätasa-arvo on suurentunut entisestään. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012)

2.3.3 Epätasa-arvoon suhteutettu inhimillisen kehityksen indeksi

UNDP:n vuonna 2010 julkaistussa juhlareportissa esiteltiin uusia mittareita liittyen ihmisen elintason mittaamiseen. Yksi niistä oli epätasa-arvoon suhteutettu inhimillisyyden indeksi (IHDI), joka ottaa elinajan odotteen, koulutuksen ja ihmisten tulotason lisäksi huomioon myös maan sisäisen kehityksen epätasa-arvoerot. UNDP:n mukaan epätasa-arvo heikentää koko maailman yhteenlaskettua HDI-arvoa keskimäärin 22 prosentilla, ja siksi on oleellista ottaa huomioon maassa vallitseva epätasa-arvo. IHDI-indeksi lasketaan samoin pääperiaattein kuin HDI, mutta jokaisen kolmen muuttujan kohdalla sovelletaan geometristä keskiarvoa kuvaamaan maassa vallitsevaa epätasa-

arvoa. Indeksissä verrataan saman maan HDI- ja IHDI-arvoja keskenään. Mitä korkeampi HDI-arvo on verrattuna IHDI-arvoon, sitä suurempi epätasa-arvo maassa vallitsee. Jos maassa ei ole ollenkaan epätasa-arvoa on molempien indeksien arvot yhtä suuret. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010) Yleensä heikoimmissa maissa epätasa-arvo on suurempaa ja se heijastuu myös käytettäessä IHDI-indeksiä, jolloin IHDI-arvo voi olla joissakin maissa vain 45 prosenttia verrattuna saman maan HDI-arvoon. Vuonna 2014 julkaistussa YK:n vuosiraportissa Suomi, Norja ja Tšekki olivat jaetulla ykkössijalla, kun maat olivat laitettu paremmuusjärjestykseen epätasa-arvoon suhteutetun inhimillisen kehityksen indeksin mukaan. (Helsingin Sanomat 2014)

Epätasa-arvoon suhteutetussa inhimillisen kehityksen indeksissäkin on omat heikkoutensa, vaikka se onkin varsin kehittynyt. IHDI-indeksissä oletusarvona on, että mikään muuttujista ei saa olla nolla tai sen alle. Kuitenkin erittäin köyhissä maissa, joissa osalla väestöstä ei ole varaa tai mahdollisuutta käydä koulussa ihmisten koulutustaso voi olla nolla, joka vääristää tilastoja. (United Nations Development Programme 2015)

2.3.4 Sukupuolten välinen epätasa-arvo indeksi

Toinen vuonna 2010 julkaistu ihmisen inhimillistä kehitystä kuvaava indeksi oli sukupuolten välisen epätasa-arvon indeksi, GII. Suurin osa maailman köyhyysrajan alapuolella elävistä ja lukutaidottomista ihmisistä on naisia ja tyttöjä. On valtioita, joissa naisilla ei ole samoja ihmisoikeuksia kuin miehillä. Oikeuksia, joita me pidämme hyvinvointivaltioissa itsestäänselvyyksinä. Useasti naisia ja tyttöjä syrjitään terveyden, koulutuksen, politiikkaan osallistumisen tai työssäkäynnin vuoksi. Nämä asiat vaikuttavat kielteisesti heidän kykyjensä kehittämiseen ja sananvapauteen. Periaatteessa ei ole sellaisia valtioita, joissa miesten ja naisten asema olisi täysin sama, vaan aina jotain pieniä eroja ilmenee. Indeksi perustuu kolmeen tekijään, jotka kuvaavat sukupuolieroja eri osa-alueissa, kuten terveydessä, voimaantumisessa ja työmarkkinoilla. GII-indeksissä otetaan huomioon suuria julkisia tietokantoja, kuten tilastoja äitiyskuolemista, teiniraskauksista sekä sukupuolten välisistä eroista koulutuksessa, työmarkkinoilla ja kansainvälisissä edustustehtävissä. GII saa arvon 0 – 1, jossa nolla tarkoittaa sukupuolten olevan täysin samanarvoisia ja suurin arvo taas kuvaa sukupuolten olevan täysin eriarvoisessa asemassa. GII arvo muodostuu monimutkaisesta juurifunktiosta, johon sijoitetaan eri osa-alueisiin tarvittavat tiedot. Terveys osa-alueeseen lukeutuu äitiyskuolleisuus suhteutettuna 100 000 terveeseen synnytykseen ja 15–19-vuotiaiden

äitien synnyttäminen suhteutettuna 1000 synnytykseen kyseisessä maassa. Voimaantumisessa käytetään tietoja naisten ja miesten parlamentin edustuksen sukupuolijakauman prosenttiosuudesta sekä kuinka monta prosenttia naisista ja miehistä suorittaa vähintään keski-asteen koulutuksen. Työmarkkina kohdassa käytetään prosenttiosuutta molempien sukupuolten osallistumisesta työmarkkinoille. (United Nations Development Programme 2015, 1-2)

GII-indeksi on vähemmän käytetty mittari, joka vaatii toimiakseen tietoja julkisesti saatavista tietokannoista, mikä taas vaikeuttaa erityisesti kehitysmaiden GII arvon määrittämistä puuttuvien ja virheellisten tietojen vuoksi. Hyvinvointivaltioissa GII-indeksi on yksi monipuolisimmista mittareista, koska yleensä vaadittavat tiedot löytyvät kansainvälisistä tietokannoista, kuten Maailman terveysjärjestön (WHO), UNICEF:n ja Maailman pankin tietokannoista, joiden avulla pystytään vertailemaan maita yhä monipuolisemmin. Vaikka GII-indeksi on monipuolinen mittari kehitysyhteistyön apuna, se jättää joitakin asioita kokonaan huomioimatta. Indeksillä sivutaan osallistumisen paikallishallinnon ja muun yhteisön edustustehtävien osalta ja myöskään se ei ota huomioon palkatonta työtä, jonka parissa työskentelee paljon naisia. Näiden lisäksi se ei huomioi naisten osuutta omaisten- ja lastenhoidossa, joista naiset huolehtivat varsinkin matalan elintason maissa. Tällöin naisille jää yhä vähemmän aikaa ja mahdollisuuksia osallistua indeksiin vaikuttaviin tekijöihin. Indeksillä sivutaan myös sukupuoleen kohdistuvan väkivallan ja sen seuraukset täysin. (United Nations Development Programme 2015)

2.3.5 Moniulotteinen köyhyysindeksi

Vuonna 2010 kolmas, sekä viimeinen valtioiden elintasoja kuvaava mittari oli moniulotteinen köyhyysindeksi (MPI), jonka lähtökohtina ovat köyhydessä elävien ihmisten määrä sekä köyhyden vakavuus. MPI-indeksissä käytetään lähes samoja muuttujia kuin HDI-indeksissä; koulutus, terveys ja elinolot, mutta se keskittyy monipuolisemmin maan kotitalouksien oloihin. Koulutukseen vaikuttavat arvot, kuten kuinka moni kotitaloudessa on kouluttautunut vähintään kuusi vuotta ja kuinka moni kouluikäisistä on osallistunut koulunkäyntiin. Terveys-muuttujaan vaikuttaa mm. aliravitsemus, josta kertovat painoindeksi ja lapsikuolleisuus. Elinoloihin vaikuttavat tekijät ovat sähkön saatavuus, puhtaan veden saanti, saniteettitilojen laatu ja käyttömahdollisuus. Ruoanlaittoon käytettävien materiaalien laatu, yleinen kodin

puhtaus sekä mahdollisuus käyttää kommunikointivälineitä ja ajoneuvoja vaikuttavat myös elinolo-muuttuun. Kunkin juuri mainitun tekijän perusteella maat pisteytetään kategorioihin ja niistä saadaan selville kotitalouksien puutteet. Matemaattisesti jokainen tekijä jaetaan kotitalouteen osallistuvien kokonaismäärällä, jolloin saadaan selville henkilömäärän suhde prosentteina. Jos köyhyysprosentti ylittää 33,3, niin kotitalous määritellään köyhäksi. Henkilömäärän suhteesta saatu prosenttimäärä kerrotaan vielä painotetun köyhyyden vakavuuden luvulla, jotka saadaan laskettua kotitalouksien henkilömääristä ja köyhyysprosentteista. Näiden avulla MPI-indeksin tulokseksi saadaan luku nollan ja yhden väliltä. Mitä suuremman prosentin moniulotteinen köyhyysindeksi antaa, sitä suurempi osa maan asukkaista kärsii köyhyydestä. (United Nations Development Programme 2015, 1-2) Moniulotteinen köyhyysindeksi sopii ehkä parhaiten tehostamaan kehitysyhteistyötä, koska siitä käy ilmi kaikista köyhimmät eli absoluuttisessa köyhyydessä elävät ihmiset. Näin apua pystytään suuntaamaan juuri niille ihmisille, jotka sitä eniten tarvitsevat. Indeksillä voidaan myös seurata maan köyhyyden kehittymistä. Lisäksi indeksi mahdollistaa eri ryhmien köyhyyden mittaamisen muita mittareita tarkemmin. MPI-indeksi on mahdollista rajata ottamaan huomioon vain halutun ihmisryhmän, esim. etniset ryhmät tai maalais- tai kaupunkiseudulla asuvat ihmiset, mikä lisää sen monikäyttöisyyttä. Myös absoluuttisessa köyhyydessä elävien osuus on laskettavissa koko maan väestöstä. Moniulotteisella köyhyysindeksillä mitattuna kaikista huonoimmat arvot saivat maat, jotka sijaitsevat pääosin Etelä-Aasiassa ja Saharan eteläpuoleisissa maissa. (United Nations Development Programme 2015)

Indeksillä on hyvien puolien lisäksi myös paljon haittoja, jotka vaikeuttavat sen määrittämistä maissa. MPI-indeksissä käytetään rajallisia tietoja, mikä vaikeuttaa sen laskemista varsinkin kehitysmaiden kohdalla. Näistä maista saatavat tiedot voivat olla vääristeltyjä tai niitä ei ole saatavissa, mikä heikentää indeksin uskottavuutta. Monet tahot ovat kyseenalaistaneet muuttajien valintojen perusteita. Kotitalouksien sisäinen eriarvoisuus voi olla suurta, mikä ei näy indeksissä. Indeksissä käytetyt arvot perustuvat julkisiin tietokantoihin vuosilta 2005 - 2014. Tämä vähentää selvästi maiden välistä vertailukelpoisuutta, koska köyhyys on paikoittain kehittynyt paljon noina yhdeksänä vuotena. (United Nations Development Programme 2015)

3 SUOMEN KEHITYSYHTEISTYÖ

3.1 Historia

Suomi ei suinkaan ollut kehitysyhteistyön historian alkuvaiheissa avunantajamaa vaan vastaanotti kehitysapua monelta taholta. 1940-luvun lopulla UNICEF auttoi ruokapulasta kärsivää Suomea ruokkimalla yli sataa tuhatta suomalaista ja Maailmanpankki myönsi Suomelle kevyitä pääomaluottoja, jotka yhdessä auttoivat toisen maailmansodan jälkeisessä jälleenrakentamisessa. (Global.Finland 2012)

Eri tahojen kehitysapu jatkui vielä 1960-luvun loppupuolelle saakka mahdollistaen nousun kehitysavun vastaanottajasta sen avunantajamaaksi. Alkuvuosina Suomen kehitysavun osuus bruttokansantulosta oli varsin merkityksetön; vain 0,03 %. (Global.Finland 2012) Huolimatta pienestä osuudesta Suomi oli aluksi tärkeässä yhteistyössä muiden Pohjoismaiden kanssa ja sen seurauksena maiden väliset yhteistyöhankkeet toivat Suomelle uusia strategioita ja suunnitelmia kehitysavun tukemiseen. Ensimmäinen kahdenvälinen kehitysyhteistyökumppani oli Tansania, joka oli 1990-luvun loppupuolelle eritysasemassa suomalaisessa kehitysyhteistyössä. Maa pitää edelleen paikkansa Suomen tärkeimpänä kehitysyhteistyökumppanina. Ulkoministeriö perusti vuonna 1965 erillisen kehitysyhteistyötoimiston, joka toi kehitysyhteistyön keskeiseksi osaksi Suomen ulkopolitiikkaan. Vuonna 1968 Suomen kehitysapuun suunnatut määrärahat ylittivät vastaanotetut varat ja Suomesta tuli virallinen kehitysavun nettomaksaja. Silloiset hankkeet keskittyivät periaatteessa uuden teknologian ja asiantuntijoiden vientiin kehitysmaihin, joka edesauttoi myös Suomen vientiä ulkomaille. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010)

Suomi sitoutui tavoitteeseen, jonka mukaan 1970-luvun puoliväliin mennessä Suomen kehitysavun osuus maan bruttokansantulosta olisi vähintään 0,7 %. Kehitysapuun suunnattujen määrärahojen osuus jäi kuitenkin samalle minimaaliselle tasolle koko vuosikymmeneksi, johtuen Suomen vaikeasta taloudellisesta tilanteesta. Painotettiin kehitysavun antamista sellaisilla menetelmillä, jotka toisivat kasvua suomalaiselle tuotannolle ja työvoimalle, ja näin lisäisivät kotimaista vientiä ja talouskasvua. 1975 Suomi liittyi DAC:n jäseneksi ja yhä useampia hankkeita eri toimialoilta toteutetaan kehitysmaissa. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010) Paranneltiin ja lisättiin panostusta hankkeisiin, jotka liittyivät metsä-, kaivos- ja rakennusteollisuuteen.

Tyypillisesti lähetettiin suomalaista työvoimaa, asiantuntemusta sekä kotimaisia laitteita ja koneita kehitysmaissa toimiviin hankkeisiin. (Suomen suurlähetystö 2015)

1980-luvulla kehitysavun määrärahat nelinkertaistuivat, toiminta vakiintui ja keskityttiin yhä enemmän avun laatuun sekä sen tuloksellisuuteen. Kehitysyhteistyön tärkeys alkoi tulla kansan tietoisuuteen, jonka seurauksena vuonna 1980 ryhmä yksittäisiä henkilöitä perustaa Prosenttiliikkeen, johon kuulumisen velvoitti antamaan yhden prosentin osuuden omista tuloistaan Suomen kehitysyhteistyön määrärahoihin. Vuosikymmenen puolessavälissä Suomi yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa alkoi sopeutua Maailmanpankin ja IMF:n alaisten ohjelmien määrittämiin käytäntöihin ja strategioihin kehitysavun tehokkuuden lisäämiseksi. Samalla ympäristöystävällisyydestä tuli erittäin tärkeä osa-alue Suomen kehitysyhteistyössä. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010)

Vuonna 1991 Suomi saavutti hetkellisesti YK:n määrittelemän kehitysyhteistyöhön suunnattujen määrärahojen 0,7 %:n osuuden maan bruttokansantulosta. Samoihin aikoihin silloinen Esko Ahon hallitus nimesi Suomen ensimmäiseksi kehitysyhteistyöministeriksi Toimi Kankaanniemen, jonka työtehtävät keskittyivät kehitysyhteistyöhön. Hyvää ei kuitenkaan kestänyt kovin pitkään, sillä hallitus ilmoitti leikkaavansa määrärahoja talouslaman takia. Leikkaukset koskivat valtion julkisia menoja, mukaan lukien kehitysyhteistyöhön käytettäviä varoja, jotka laskivat miltei puolella. Hallitus luopui YK:n suosittelmasta 0,7 %:n tavoitteesta väliaikaisesti ja kertoi pyrkivänsä siihen uudelleen Suomen taloudellisen tilanteen parannuttua. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010) Samalla Suomen ensimmäinen ja pitkäaikainen kahdenvälinen kehitysyhteistyökumppani, Tansania menetti erityisasemansa suomalaisessa kehitysyhteistyössä. Kehitysyhteistyön määrärahojen pienentyessä huomattiin, että suomalaisen asiantuntemuksen ja teknologian vienti ei ole paras tapa edistää kehitysmaiden kehitystä. Havahduttiin tosiasioihin, että kehitysyhteistyön vaikutukset olivat jääneet vähäisiksi, projektien rahoituksen pienentyessä myös projektit kuihtuivat kasaan ja kotimaiset yritykset eivät olleet saaneet panostuksesta huolimatta pysyviä liikesuhteita kohdemaissa. (Global.Finland 2012) Vuonna 1995 Suomi liittyi osaksi Euroopan Unionin kehitysyhteistyötä. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010)

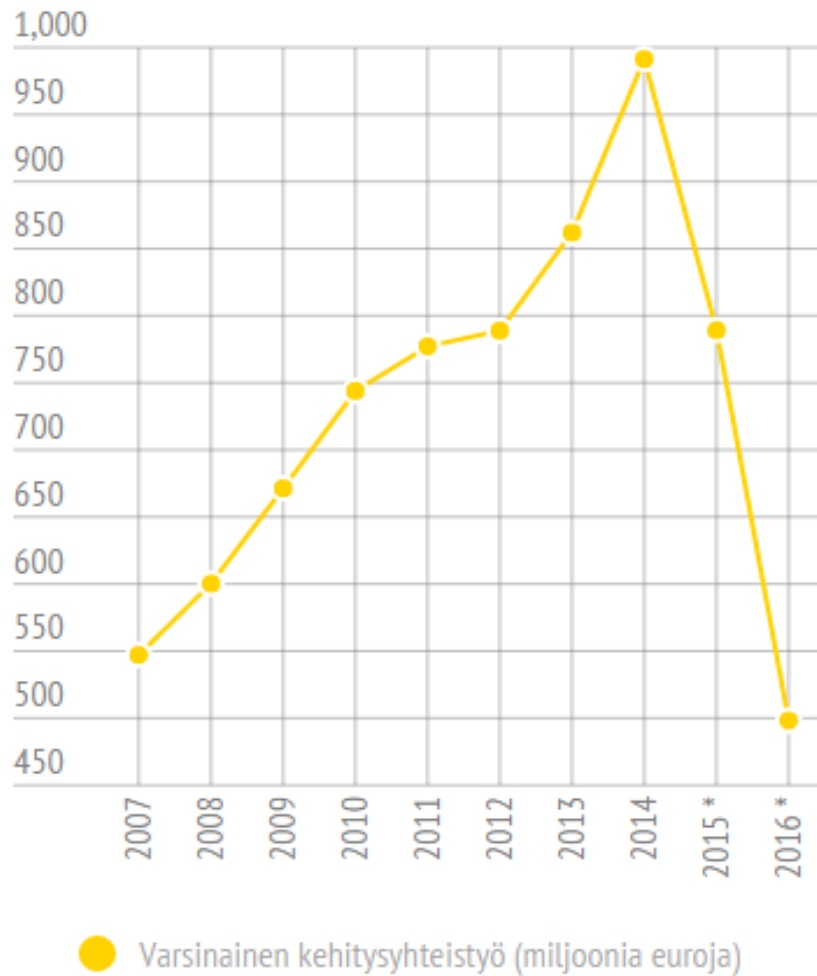
2000-luvulla kehitysyhteistyön tavoitteita määriteltiin uudestaan ja pääkohdaksi muodostui köyhyyden vähentäminen, johon myös Suomen oli asetettava tavoitteensa. Valtion budjettituen määrä kehitysavusta suureni ja tiedostettiin, ettei pelkkä rahoitus tule ratkaisemaan ongelmia vaan sen lisäksi kehitysmaiden täytyy ottaa vastuu omasta kehityksestä. Kehitysavun pitäisi olla vain väliaikaista tukea, joka auttaisi kehitysmaita

itsenäiseen kasvuun, mutta paikoittain se on jopa lisännyt avun vastaanottajien riippuvuutta avunantajista. (Global.Finland 2012) Vuonna 2002 suomalaisista 75 % piti kehitysyhteistyötä tärkeänä osa-alueena. 2000-luvun lopussa Suomen kehitysyhteistyöbudjetti on miltei miljardi euroa, joka on aikansa suurin. Vuoden 2010 valtion bruttokansantulosta se kattoi 0,55 %. Kehitysapuun tarkoitetut määrärahat ja osuus bruttokansantulosta ovat suurimmillaan vuonna 2010 sitten vuoden 1992. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010)

3.2 Tilastoja

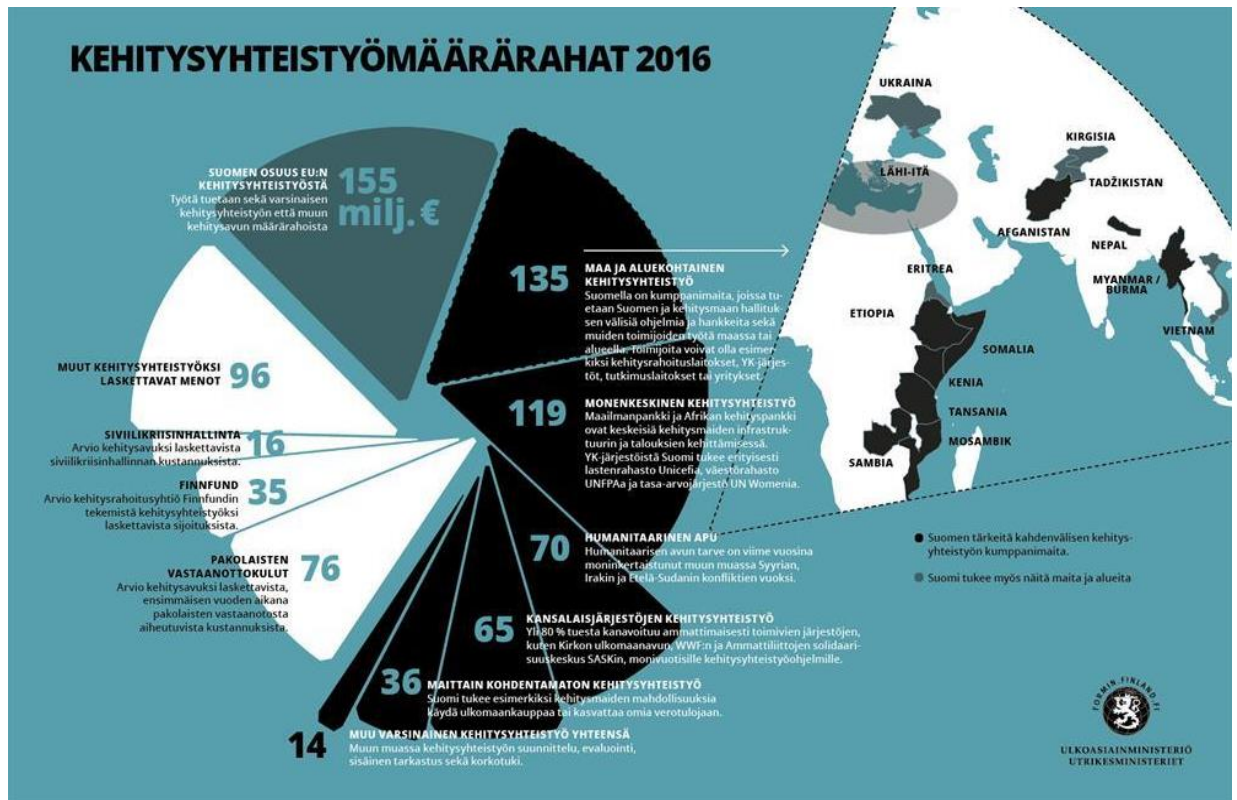
Suomen valtion julkiseen kehitysyhteistyöhön käytetyt määrärahat jaetaan varsinaiseen kehitysyhteistyöhön ja muuhun kehitysyhteistyöhön. Varsinainen kehitysyhteistyö on esim. kahdenvälisien kehitysyhteistyöohjelmien toteuttamista, monenkeskistä yhteistyötä kehitysmaiden kanssa tai apua kansalaisjärjestöjen kautta. Muuhun kehitysyhteistyöhön luetaan esim. pakolaisista aiheutuvat kulut, riskirahastojen rahoitus sekä ulkoministeriön (UM) suoraan maksama tuki EU:lle. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2009) Yksityisen sektorin toiminta ei vaikuta varsinaisen eikä muun kehitysyhteistyön tilastoihin.

Vuonna 2016 kehitysyhteistyöhön käytettävät varat ovat noin 818 miljoonaa euroa, josta varsinaisen kehitysyhteistyön osuus on noin 493 miljoonaa euroa, joka vastaa 0,38 % Suomen valtion bruttokansantulosta. Suomi on sitoutunut 0,7 %:n osuudestaan bruttokansantulosta, joka on saavutettavissa talousratkaisujen myötä. Tavoitteen saavuttamiseen voi vaikuttaa Suomen heikko taloudellinen tilanne, jonka myötä kehitysyhteistyöhön kaavailut leikkaukset vuoden 2016 jälkeen tulevat vaikuttamaan. Hallitus on päättänyt leikata kehitysapuun tarkoitettuja varoja lähes 200 miljoonalla eurolla seuraavana viitenä vuotena vuodesta 2016 alkaen. (Ulkoasiainministeriö 2016)

Taulukko 3. Varsinaisen kehitysyhteistyön määrärahat vuosina 2007 - 2016. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012)

Varsinaiseen kehitysyhteistyöhön käytettyjen määrärahojen osuus on noussut tasaisesti vuodesta 2007 aina vuoteen 2014 asti. Yllä olevassa diagrammissa vuodet 2015 ja 2016 ovat arvioita varsinaiseen kehitysyhteistyöhön käytettävistä varoista, jotka perustuvat valtion ja UM:n talousarvioihin. (Kehitysyhteistyön palvelukeskus) Suomi saavutti 0,7 % osuuden tavoitteen 1991, jolloin kehitysyhteistyörahat olivat n. 600 miljoonaa euroa. Suomen kehitysyhteistyövarat ovat miltei tuplaantuneet 1990-luvun alusta vuoteen 2015, jolloin ne olivat noin 1,2 miljardia euroa. (Ulkoasiainministeriö 2016)

Kuva 1. Suomen kehitysyhteistyömäärärahat vuonna 2016. (Ulkoasiainministeriö 2016)

Yllä oleva kuva kertoo määrärahojen käytöstä. Suuri osa rahoista menee EU:n kehitysyhteistyövaroihin, joiden sijoittamisesta EU päättää. Vuonna 2015 Suomen viisi suurinta kehitysapurahojen vastaanottajamaata olivat Afganistan, Tansania, Mosambik, Nepal ja Etiopia. Yhteensä kehitysavun määrä näihin viiteen maahan oli noin 112 miljoonaa euroa. (Ulkoasiainministeriö 2016)

3.3 Keskeisiä toimijoita

3.3.1 Suomen ulkoasiainministeriö

Suomen ulkoasiainministeriö vastaa varsinaiseen kehitysyhteistyöhön kohdistetuista määrärahoista ja niiden käytöstä. UM tukee suomalaisia kansalaisjärjestöjä valtionavustuksilla ja rahoittaa hankkeita, jotka toimivat OECD:n määrittelemissä kehitysmaissa. Kehitysmaahankkeiden tulee tukea Suomen ulkopoliittikkaa ja nostaa kehitysmaiden elintaso petyvin muutoksin. (Ulkoasiainministeriö 2016)

1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö
2. Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö
3. Euroopan kehitysrahasto
4. Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö
5. Humanitaarinen apu
6. Kehitysyhteistyön suunnittelu ja tukitoimet sekä tiedotus
7. Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus
8. Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle
9. Korkotuki-instrumentti

Kuva 2. UM:n varsinaisen kehitysavun yhdeksän pääkäyttökohdetta. (Ulkoasiainministeriö 2016)

3.3.2 Finnwatch

Finnwatch on suomalainen yhdistys, joka on erikoistunut tutkimaan yritystoiminnan kansainvälisiä vaikutuksia kehitysmaissa Suomessa tehtyjen tutkimusten ja selvitysten avulla. Yhdistyksen toiminnan takana on kehitys-, ay- ja kansalaisjärjestöjä, jotka toiminnallaan edistävät suomalaista liiketoimintaa kansainvälisesti. Hallitus ohjaa Finnwatchin toimintaa. Kehitysyhteistyön keskeiset toimijat ovat tärkeä osa suomalaista yhteiskuntaa ja niiden täytyy toimia sen edellyttämällä tavoilla. Myös yritysten määrittämien toimintamallien, ympäristöön vaikuttavan toiminnan ja lupauksien valvonta ovat keskeinen osa Finnwatchin toimintaa. Suomi on hyväksynyt lukuisia kansainvälisiä sopimuksia, jotka velvoittavat suomalaisia yrityksiä toimimaan niiden ohjaamalla tavalla. (Finnwatch 2016) Hallituksen taloustalkoiden seurauksena myös Finnwatchiin suunnitellut määrärahat ovat leikkauskohteena.

3.3.3 Team Finland -verkosto

Team Finland -verkosto tarjoaa suomalaisille yrityksille työkaluja, joilla pyritään edistyksekkääseen ja menestyvään liiketoimintaan ulkomailta. Verkosto auttaa myös kehittämään yritysten luomaa verkostoa ja houkuttelee ulkomaisia yrityksiä suoriin investointeihin Suomessa. Team Finland -verkostoon kuuluu monia kansainväliseen liiketoimintaan erikoistuneita toimijoita, kuten Finnvera, Finpro, Finfund ja

Finnpartnership. Näiden toimijoiden lisäksi verkostoon kuuluu monia muita suomalaisia järjestöjä ja yrityksiä.

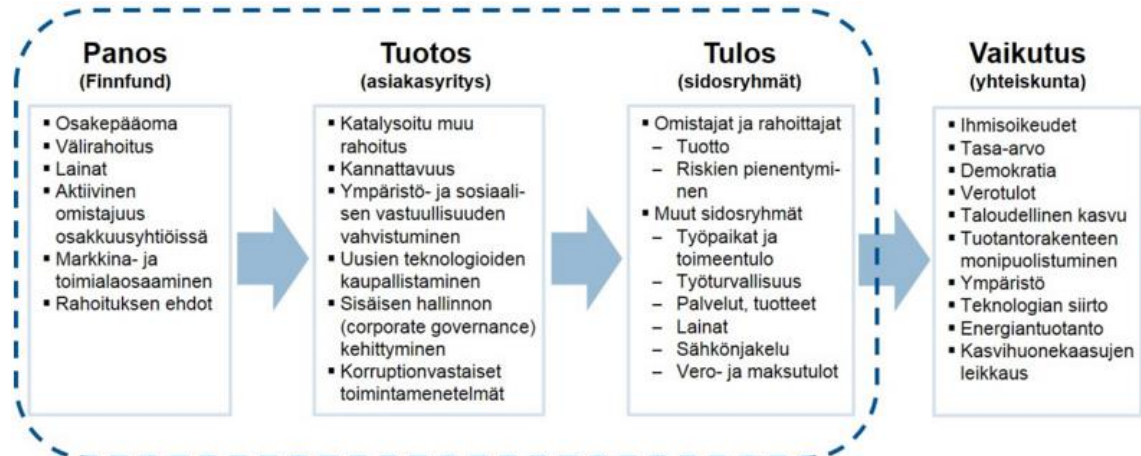
4 KEHITYSYHTEISTYÖN LIIKETOIMINTAMALLEJA

Yksityisen sektorin rahoituksen lisääntyessä suomalaisilla yrityksillä on monipuolisemmat mahdollisuudet laajentaa liiketoimintojaan eri maihin. Kehitysmaissa sekä kehittyvissä maissa käynnissä oleva kova talouskasvu houkuttelee organisaatioita laajentamaan toimintojaan näihin maihin. Suurempien liikevoittojen yhteydessä myös yritysten liiketoimintoihin liittyvät riskit suurenevat. Liiketoimintamalleille on olennaista, että ne jakavat ulkomaille laajentavan yrityksen riskejä erilaisilla menetelmillä, tuovat molemminpuoleista hyötyä kummallekin osapuolelle ja ohjaavat yrityksiä yhä ympäristöystävällisempään liiketoimintaan. Yrityksen liiketoiminnan ala, yrityksen koko, paikallisten alueiden markkinat, kohdemaan talouden tila ja kulttuuri mm. vaikuttavat oikeanlaisen liiketoimintamallin valitsemiseen. Yleensä mitä paremmin yritys tai toimija tuntee kohdemaansa liiketoimintaympäristön, niin sitä helpompi siellä on vakiinnuttaa asemansa alan toimijana. Seuraavissa kappaleissa on esitelty suosituimpia ja tunnetuimpia kehitysyhteistyön liiketoimintamalleja.

4.1 Kehitysrahoitusyhtiö Finnfund

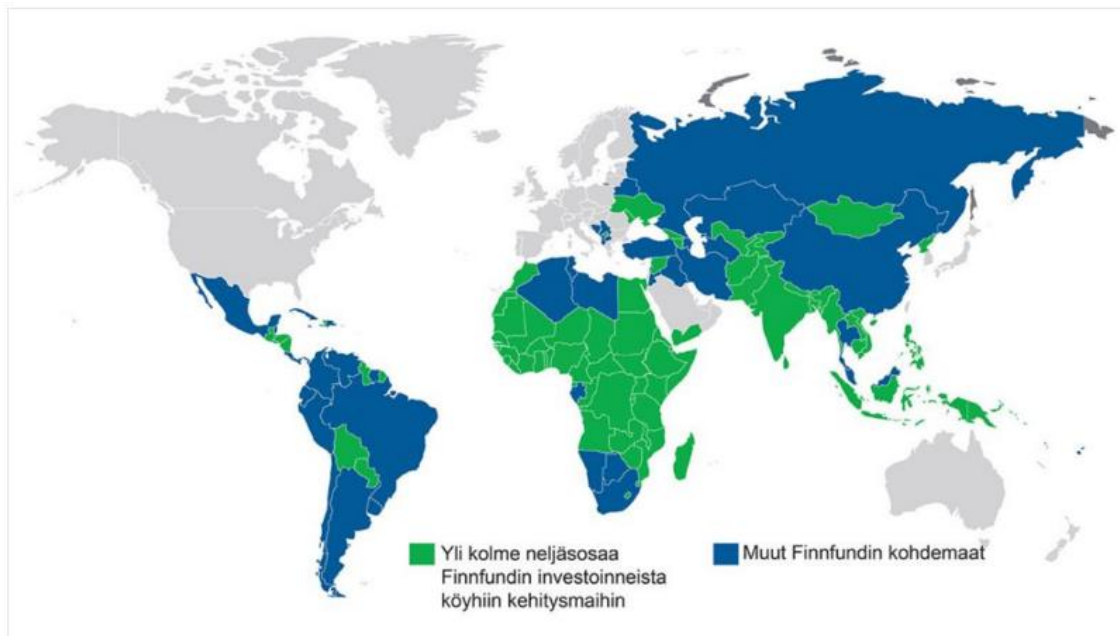
Teollisen yhteistyön rahasto, Finnfund perustettiin 1980 Helsingissä edistämään suomalaisten yritysten sekä niiden yhteistyökumppaneiden mahdollisuuksia harjoittaa liiketoimintojaan ulkomailla tarjoten kohdemaihin paremmat mahdollisuudet taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen kasvuun. Suomen valtio omistaa Finnfundista lähes 93,5 % ja suomalaisen erityisrahoitusyhtiö Finnveran osuus on n. 6,4 %. Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) omistaa loput kehitysrahoitusyhtiö Finnfundista. Finnfund ei jaa osinkoa osakkeenomistajilleen vaan mahdollinen vuotuinen voitto sijoitetaan uusiin investointeihin tai kattamaan mahdolliset edellisten vuosien tappiot. Lähtökohtana kehitykselle Finnfund noudattaa ympäristöystävällisiä toimintastrategioita, jotka mahdollistavat vastuullisen ja kestävästä kehitystä edistävän liiketoiminnan kohdemaissa. Yritys myöntää pääosin suomalaisille yksityisille yrityksille sekä heidän yhteistyökumppaneilleen pitkäaikaisia investointilainoja, oman pääoman ehtoista rahoitusta, pääomatakauksia ja riskipääomasijoituksia hankkeisiin. Nämä edesauttavat sekä yritysten että kohdemaiden mahdollisuuksia vastuulliseen ja kannattavaan liiketoimintaan tuoden molemmille osapuolille hyötyä. Yhtiö rahoittaa myös tutkimuksia ja selvityksiä, jotka liittyvät kohdemaissa tapahtuvaan liiketoimintaan sekä hankkeita,

joissa käytetään suomalaista teknologiaa tai osaamista. Yhtiön rahoittamilta hankkeilta edellytetään, että ne vaikuttavat positiivisesti alueen kehitykseen ja talouteen, ja tuovat merkittäviä myönteisiä vaikutuksia alueen ympäristöön. (Finnfund 2014) Alempana kuva, joka havainnollistaa Finnfundin ja asiakasyrityksen yhteistyökohteita sekä niiden aikaansaamia vaikutuksia kohdemaassa.

Kuva 3. Finnfundin yhteistoiminta asiakasyrityksen kanssa. (Finnfund 2014)

Finnfundilla on merkittävä vaikutus Suomen ja suomalaisten yritysten kehitysmaasuhteiden rakentamisessa ja siksi se on Suomen johtava alansa toimija. Erityisesti Finnfund tukee pk-yrityksiä, joilla on hankalaa löytää sopuhintaista ja pitkäaikaista rahoitusta hankkeisiinsa. Rahoituksen lisäksi Finnfundin mukaantulo vähentää yritykseen kohdistuvia riskejä, mikä madaltaa yrityksen kynnystä lähteä harjoittamaan liiketoimintaa Suomen ulkopuolelle. Toiminnan tarkoituksena on yksityisen sektorin toimijoille ja kohdemaihin tulevan hyödyn lisäksi suomalaisen ammattitaidon tuominen kansainvälisille markkinoille. Muita tärkeitä kohtia ovat myös tiivis uusien ja entistä tehokkaampien kehitysstrategioiden laatiminen ulkoasiainministeriön kanssa sekä ilmastonmuutoksen hidastaminen. Finnfund kuuluu eurooppalaiseen kehitysrahoittajien ryhmään (EDFI) sekä Team Finland -verkostoon, joka edistää Suomen ja suomalaisten yritysten menestymismahdollisuuksia maailmalla. (Finnfund 2014) Yhtiö toimii äsken mainittujen toimijoiden lisäksi yhteistyössä mm. erityisrahoitusyhtiö Finnveran, vientiä edistävän Finpro Oy:n, EK:n ja Finnpartnership-liikekumppanuusohjelman kanssa. (Finnfund 2014)

Kuva 4. Finnfundin kohdemaat. (Finnfund 2014)

Ylläolevasta kartasta näkee, että Finnfund rahoittaa yli 75 % hankkeistaan erittäin köyhissä maissa mm. Keski-Afrikassa ja Etelä-Aasiassa. Finnfund myöntää investointeja kehitysmaissa ja Venäjällä toteutettaviin yksityisen sektorin hankkeisiin, joita elokuussa 2015 oli yhteensä 163 kappaletta 33 kohdemaassa. Suurin osa rahoituksesta suunnataan alemman keskitulon ja matalan tulotason maihin, joissa on suurimmat kehitysvaikutukset. DAC määrittelee viralliset kehitysmaat, joissa toimivia hankkeita yritys rahallisesti tukee. (Finnfund 2014)

Suomessa tapahtuvien taloustalkoiden seurauksena nykyinen Juha Sipilän hallitus leikkasi vuonna 2015 kehitysyhteistyöhön käytettäviä määrärahoja yli kolmanneksella. Ulkoministeriö on laskelmoinut, että ilman leikkauksia varat julkiseen kehitysyhteistyöhön olisivat olleet n. 815 miljoonaa euroa. Kehitysyhteistyöhön käytettävistä varoista leikkaukset olivat yhteensä n. 330 miljoonaa euroa, joista n. 100 miljoonaa euroa siirrettiin Finnfundin ja muihin laina- ja pääomamuotoja harjoittavien yritysten käyttöön. Finnfund sai hallitukselta paljon enemmän kehitysyhteistyön määrärahoja kuin mitä oli pyytänyt vaalikaudeksi 2016. Tiedettävästi suurin osa sadan miljoonan potista päätyi Finnfundin kassaan, jonka sijoitusten ja hankkeiden yhteenlaskettu arvo vuonna 2014 oli lähes 300 miljoonaa euroa. Hallituksen siirtäessä lisää rahaa Finnfundin käyttöön, sen toimintatavat ovat herättäneet paljon keskustelua ja moni on kyseenalaistanut yhtiön toimintaa. Helsingin Sanomille tehdystä tutkimuksesta kävi ilmi, että Finnfund pyörittää liiketoimintaansa veroparatiisien kautta,

joissa paikallinen verolainsäädäntö on suotuisa yrityksille. Veronkierto ja varojen poisvienti kohdemaasta ovat suuri ongelma köyhimmille ja kehittyvimille maille. Finnfund on sijoittanut varojaan n. 30 rahastoon tai yritykseen, jotka toimivat edullisissa ympäristöissä verotusasteen vuoksi mm. Caymansaarilla ja Luxemburgissa. Paikallisten alueiden lainsäädäntö mahdollistaa Finnfundin rahoittamille hankkeille ja yrityksille suuremmat voitot verotusasteen ollessa matalampi. Kuitenkin Finnfund on toiminnallaan tuonut kehittyviin maihin yli 430 miljoonan verotulot. Kansalaisjärjestö Finwatchin mukaan Finnfundin sijoituksista ei ole saatavilla tarpeeksi tietoja, toiminta vaikuttaa läpinäkyvältä ja julkaistut luvut tuntuvat yliampuville, mitkä herättävät epäilyksiä yhtiön liiketoiminnassa. Nykyään Finnfund keskittyy enemmän suoriin ulkomaaninvestointeihin (FDI) sekä veroparatiisien ja rahastojen käyttöä on vähennetty, ja muistuttaa suurimmaksi osaksi rahoittavansa hankkeita niiden rakennusvaiheissa, jolloin verotettavaa tuloa ei synny. Yritys muistuttaa myös, että pääsääntöisesti tuettavat asiakasyritykset maksavat verot. (Helsingin Sanomat 2015)

4.2 Finnpartnership-ohjelma

Finnpartnership-liikekumppanuusohjelma on Finnfundin hallinnoima ja UM:n rahoittama ohjelma, joka auttaa suomalaisia yrityksiä ja organisaatioita menestyksekkääseen liiketoimintaan kehitysmaissa. Ohjelma tarjoaa asiakkailleen pääosin liikekumppanuustukea, mutta auttaa myös muissa liiketoiminnallisissa asioissa. Muita Finnpartnershipin tarjoamia palveluita ovat uusien liikekumppanuuksien etsiminen, neuvonta suunnittelu- ja rahoitusprosesseissa sekä mentoreineuvonta. Kaikki Finnpartnershipin tarjoamat palvelut ovat ilmaisia asiakkailleen. (Finnpartnership 2015)

Liikekumppanuustuki on rahallista tukea, jota käytetään asiakasyrityksen hankkeiden parantamiseen ja ylläpitoon. Rahallista avustusta voidaan käyttää suunnittelu-, kehitys- ja koulutusvaiheissa, jotka edesauttavat organisaatioiden tuontia samalla vaikuttaen koko Suomen valtion tuontiin. Tuen tarkoitus on tarjota asiakkaalle ja kohdemaalle molemmiin puoleista hyötyä. Hankkeiden täytyy olla pitkäaikaisia, liiketoimintaa edistäviä ja kannattavia sekä niiden lisäksi suuntautua DAC:n määrittelemiін kohdemaihin, jotka ovat samat kuin edellä esitellyssä Finnfundissa. (Finnpartnership 2015) Liikekumppanuustuen hakijoilta edellytetään, että yritys on suomalainen tai sillä on merkittävät yhteydet Suomeen, organisaatio on Suomessa toimiva julkinen liike- tai tutkimuslaitos tai kyseessä on kansalaisjärjestö tai -yhdistys. Hakijan täytyy todistaa

kykenevänsä toimimaan hankkeessa kokemuksensa ja toimintansa pohjalta. Sen täytyy myös olla kehitysmaahankkeen pääasiallinen toimija, joka omalla toiminnallaan vastaa tuen käyttökohteesta ja siitä, että tuki täyttää sille määritellyt kriteerit. Lähtökohtaisesti Finnpartnershipin myöntämä tuki on vähämerkityksistä tukea eli ns. de minimis -tukea, jota samanniminen asetus säätelee toimialoittain. Sille on määritetty tuen minimi- ja maksimimaksatukset, jotka ovat määritelty EU:n valtioneuvoston ja kilpailusäännöissä. De minimis -tukea voidaan myöntää enintään 200 000 euroa yrityksen kuluvalle kaudelle sekä kahdelle viimeiselle verovuodelle. Jos yrityksen hankkeen katsotaan kuitenkin kuuluvan de minimis -asetuksen ulkopuolelle, niin sille voidaan maksaa tukea enintään 400 000 euroa kuluvalle kaudelle sekä kahdelle viimeiselle verovuodelle. Yrityksen tulee ilmoittaa näiden vuosien de minimis -tuen maksatukset, jotta myönnettävän tuen enimmäismäärä ei ylitä. (Finnpartnership 2015)

Uusien liikekumppanuuksien etsiminen on merkittävä osa koko Finnpartnershipin toimintaa. Se tarjoaa kehitysmaissa toimiville paikallisille yrityksille maksuttoman mahdollisuuden etsiä liikekumppania Suomesta Matchmaking-palvelunsa avulla. Siinä suomalaiset organisaatiot pääsevät tutustumaan kehitysmaissa toimiviin liiketoimintahankkeisiin, joihin voivat halutessaan olla yhteydessä. Finnpartnership ylläpitää palvelua ja liikekumppanuussuhteiden solmimisessa voidaan käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita ja konsultteja. (Finnpartnership 2015)

Rahoitus-, suunnittelu- ja mentorineuvonta antaa hyvän pohjan menestyvälle liiketoiminnalle kehitysmaissa, mutta sitä voidaan käyttää jo aloitetun liiketoiminnan kehittämiseen. Palvelun tarjoama eri alojen asiantuntemus on varsin tärkeää jo prosessin alkuvaiheessa, jotta organisaatioille saadaan paremmat edellytykset onnistuneeseen liiketoimintaan kehitysmaissa. (Finnpartnership 2015) Finnpartnership auttaa myös asiakasyritystä alustavassa hankesuunnitelman laatimisessa, markkina- ja hankeselvityksessä, liiketoimintasuunnitelman tekemisessä ja ympäristöön liittyvien lupien ja säädösten noudattamisessa. Finnpartnershipin operoima kehitys tietopankki tarjoaa yrityksille ja organisaatioille hyödyllistä tietoa hankkeiden kohdemaista ja monipuolisesta palvelusta on mahdollista hakea hankkeita niiden tyyppin, maan, maanosan tai toimialan perusteella. (Finnpartnership 2015)

Finnpartnership on Finnfundin ohella mukana Team Finland-verkostossa, joka edistää suomalaisten yritysten menestymismahdollisuuksia ulkomailla. Verkosto mahdollistaa eri tahojen yhteistyön, joka auttaa yrityksiä ja organisaatioita verkostoitumisessa taaten niille entistä paremmat mahdollisuudet menestyvään liiketoimintaan. Viimeiset tilastot

Finnpartnershipin toiminnasta ovat vuodelta 2014, jolloin se rahoitti kehitysmaissa toimivia 90 hanketta yhteensä yli 4,3 miljoonalla eurolla. Valtaosa rahoitusta saaneista hankkeista oli pk-yritysten hallinnoimia. (Finnpartnership 2015) Finnpartnership tarjoaa sen asiakkailleen monialaisen kokonaisuuden osaamista ja asiantuntemusta kehitysmaahankkeista, jotka mahdollistavat suomalaisten yritysten sekä muiden toimijoiden laajenemisen ulkomaisille markkinoille lisäten myös kohdemaiden positiivisia kehitysvaikutuksia.

4.3 BEAM – Business with Impact

Business with Impact-ohjelma eli BEAM on Tekesin ja UM:n yhteinen ohjelma, joka kehittää suomalaista liiketoimintaa ulkomailla sekä edistää kohdemaiden elinoloja. Ohjelman toimijat koostuvat pääsääntöisesti kotimaisista yrityksistä, kansalaisjärjestöistä sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatioista, joilla on halu tuoda suomalaista ja menestyksestä liiketoimintaa kansainvälisille markkinoille. Suurimpana erona aiemmin esiteltyihin liiketoimintamalleihin, BEAM-ohjelman lähtökohtana on uusien innovaatioiden tuominen kehitysmaihin niiden ongelmien ratkaisemiseksi. Innovaatiot edistävät taloudellista kasvamista, lisäävät yrittäjyystoimintaa ja sen mahdollisuuksia, luovat uusia työpaikkoja ja tuovat pidemmällä aikavälillä kestävää kansainvälistä liiketoimintaa sekä kotimaisille toimijoille että ulkomaisille yrityksille. Innovaatio voi olla esim. tuote, palvelu, uusi teknologia, keksintö tai prosessi. Lähtökohtana innovaatioille on, että ne ovat jotakin uutta tai ne parantavat jotain vanhaa. (Tekes 2015)

BEAM-ohjelma esiteltiin ensimmäistä kertaa Helsingissä 18.11.2014 järjestetyssä Slush-tapahtumassa, joka keskittyy kansainvälisesti teknologia- ja kasvuyrityksiin. Hankeohjelma on viisivuotinen ja se on kaavailtu vuosille 2015 - 2019. Ohjelman rahoitus on kokonaisuudessaan n. 50 miljoonaa euroa, josta puolet on Tekesin ja UM:n osuutta. Toisen puolikkaan rahoittavat yritykset yhdessä muiden toimijoiden kanssa. BEAM kuuluu suomalaista liiketoimintaa edistävään Team Finland-verkostoon. (Tekes 2015)

Ohjelman hankkeiden toteuttamisessa ei ole alakohtaisia rajoitteita vaan BEAM-liiketoimintamallia voi toteuttaa kaikilla liiketoiminnan aloilla. Suurin osa hankkeista liittyy tutkimus- tai yritysprojekteihin. DAC määrittelee viralliset kehitysapumaat, joissa tapahtuviin hankkeisiin toimijat voivat hakea rahoitusta. Kuitenkaan BEAM ei rahoita hankkeita, jotka sijaitsevat Kiinassa. (Tekes 2015)

Ohjelmaan voi hakea rahoitusta koko sen toiminta-ajan aikana 1.1.2015 - 30.9.2019 ja hakevilta tahoilta odotetaan innovaatiopohjaisia hankkeita, jotka kohdistuvat kehitysmaihin. Hakuprosessin aluksi on hyvä käydä keskustelua asiantuntijoiden kanssa itse hankkeesta, jota on tarkoitus lähteä viemään ulkomaille. Monialaiset asiantuntijat antavat arvokkaita neuvoja ja ohjaavat hanketta menestyksekkääseen liiketoimintaan kehitysmaassa. Samalla käydään läpi hankkeen rahoitusmahdollisuuksia. Itse hakemukset tehdään sähköisen asiointipalvelun kautta, jota Tekes hallinnoi. (Tekes 2015) Hakija tahon tulee toimittaa kaikkien hankkeessa mukana olevien organisaatioiden perustiedot, hanketiedot, raportti vaikuttavuudesta kehitysmaassa ja kustannustilitys Tekesille sähköisellä hakemuksella. Lisäksi tukea hakevien organisaatioiden täytyy tunnistaa ja kuvata kohdemaassa esiintyvä haaste tai ongelma, johon etsitään uusia ratkaisuja. Suomen korkein hallinto-oikeus on linjannut tukea hakevien tahojen tiedot julkisiksi heti hakemuksen jättämisen jälkeen, mutta joitakin tietoja, kuten projektien nimiä, perusteluita liittyen hylättyyn tai hyväksytyyn päätökseen tai hankkeen sisältöjä pidetään edelleen liikesalaisuuksina, joten ne eivät ole julkisesti saatavilla. (Tekes 2015)

Business with Impact-ohjelma tuo suomalaiseen kehitysyhteistyöhön uusia ratkaisutapoja innovaatioiden tukemina, joka tekee siitä varsin erilaisen, mutta toimivan liiketoimintamallin organisaatioille. Pidän BEAM-ohjelmaa tärkeänä kansainvälistymisen mahdollistajana varsinkin yliopistoille ja ammattikorkeakouluille, mistä osaksi kertoo koulutusorganisaatioiden suuri osanotto ohjelman hankkeisiin. (Tekes 2015)

4.4 Finpro Oy

Vuonna 1919 Turussa perustettu Suomen Vientiyhdistys keskittyi nimensä mukaisesti yritysten viennin edistämiseen. Myöhemmin yrityksen kotipaikkakunnaksi tuli Helsinki. Varhaiset tavoitteet yhdistykselle olivat luoda kansainvälisiä suhteita ulkomaille pääosin maataloustuotteiden avulla. Myöhemmin 1920-luvulla alettiin viedä keräily- sekä teollisuustuotteita vieraille markkinoille, pääosin Itä-Euroopan alueelle. 1938 yhdistys vaihtoi nimensä Suomen Ulkomaankauppaliitoksi (UL). Liiton toiminta keskittyi pääosin markkinoinnin edistämiseen erilaisten messu- ja näyttelytapahtumien muodossa, joilla pyrittiin tekemään suomalaisia yrityksiä kansainvälisesti tunnetuiksi. 1960-luvulla ulkomaankauppa vapautettiin, mikä lisäsi UL:n maakohtaisia, yhä suurempia kampanjoita. Viennin suunnittelu, toteutus ja valmistelu siirrettiin kokonaan

Ulkomaankauppaliittoon vuonna 1970 vaikka silloinen hallitus oli ajanut asiaa kokonaan valtion omistuksessa olevasta laitoksesta. 1980-luvulla UL jatkoi kehittymistään sekä UL:n ja yritysten välisistä vientiyhteistyöryhmistä muodostui tärkeä liiketoimintamuoto. 1992 Ulkoasianministeriön alaisuudessa työskennelleet sihteerit siirtyivät osaksi UL:n toimintaa, jolloin toiminta keskittyi yritysten toimeksiantoihin, joilla pyrittiin edistämään yritysten pitkäaikaista vientiä kohdemaissa. 1999 liiton nimi vaihdettiin Finpro ry:ksi ja samalla uudistettiin uuden rekisteröityneen yhdistyksen hallintoa, strategioita ja tehtäviä. Kansainvälisen kaupan keskus (ITC) valitsi Finpro ry:n parhaaksi organisaatioksi viennin edistämiseksi vuonna 2007. Suomen työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) yhdessä elinkeinoelämän keskusjärjestöjen ja Finpro ry:n kanssa muuttivat Finpro ry:n osakeyhtiö Finpro Oy:ksi vuonna 2016. Samalla voittoa tavoittelemattoman yhtiön päätösvalta ja ohjaus siirtyivät kokonaan Suomen valtiolle. (Finpro 2015)

Vuonna 2016 valtion kokonaan omistamalla Finpro Oy:llä on toimintaa yli 40:ssä maassa kattaen jokaisen maanosan lukuunottamatta Etelämannerta ja yhtiöllä on palveluksessaan n. 300 eri alan asiantuntijaa. (Finpro 2015) Finpro kuuluu osaksi TEM:n hallintoa ja on aktiivisesti mukana Team Finland-verkoston toiminnassa, jossa se hallinnoi lähes 40 kansainvälistymistä edistävää kasvuohjelmaa. Finproon toiminta kattaa palveluja, jotka edesauttavat suomalaisten yritysten kansainvälistymistä, kasvua ja kilpailukyvyn nostamista, lisäävät ulkomaisten organisaatioiden investointeja Suomeen ja kehittävät Suomeen suuntautuvaa matkailua. Laajojen palveluidensa vuoksi Finpro on jaettu kolmeen osaan: Export Finlandiin, Invest in Finlandiin ja Visit Finlandiin. Jaottelu mahdollistaa Finpron toiminnan organisoimisen jokaiseen kolmeen osaluueeseen keskittyen niiden päätoimiin. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2015)

Export Finland on keskittynyt yritysten kansainvälisiin mahdollisuuksiin ulkomailla. Sen monipuoliset, asiantuntijoista koostuvat tiimit kannustavat kansainvälistymisen eri vaiheissa olevia yrityksiä edistyvään, pitkäaikaiseen ja menestyvään vientipohjaiseen liiketoimintaan ulkomailla. Palvelu neuvoo yrityksiä löytämään ja laatimaan oikeat liiketoimintastrategiat menestyksekkääseen liiketoimintaan sekä verkostoitumaan keskenään, joka mahdollistaa kokemusten jakamisen yritysten välillä. Yritykset voivat oppia toistensa liikesuunnitelmista, jolloin se lisää potentiaalia onnistuneiden liiketoimintasuhteiden solmimiseen sekä tuotteiden tai palveluiden ulkomaanvientiin. Export Finland-palvelu on täysin ilmainen sekä tärkeä varsinkin pk-yrityksille, joilla on käytössään rajallinen asiantuntemus ja resurssit uusien markkina-alueiden tutkimiseen, liiketoimintastrategian löytämiseen ja liikekumppanin etsimiseen. (Export Finland 2016)

Invest in Finland-palvelun tarkoitus on edistää ulkomaisten yritysten ja muiden toimijoiden suoria ulkomaisia investointeja Suomeen. Ulkomaisilla suorilla investoinneilla tarkoitetaan ulkomaisen toimijan sijoitusta, tässä tapauksessa suomalaiseen yritykseen, jonka odotetaan tuottavan pääomaa pitkällä aikavälillä. Nämä tuovat Suomeen lisää työpaikkoja, tietotaitoa, ulkomaista teknologiaa sekä liiketoimintaosaamista ja -kumppanuussuhteita, jotka vahvistavat Suomen taloutta, kilpailukykyä ja asemaa kansainvälisillä markkinoilla. Invest in Finland tarjoaa asiantuntijoidensa kanssa ulkomaisille toimijoille tietoa Suomesta investointimaana sekä uusista verkostoitumis- ja yhteistyömahdollisuuksista Suomessa. Asiantuntijat neuvovat ulkomaista yritystä alkuvaiheesta saakka, jotta tämä saisi mahdollisimman hyvät lähtökohdat liiketoimintoihinsa Suomessa. Invest in Finland toimii aina asiakaslähtöisesti tarjoamissaan palveluissa. (Invest in Finland 2016)

Visit in Finland on Finpron valtakunnallinen yksikkö, joka pyrkii edistämään Suomeen suuntautuvaa matkailua asiantuntijoidensa avulla lisäten Suomen imagoa maailmalla. Suomeen suuntautuva matkailu tuo rahavirtoja valtiolle, työpaikkoja sekä edistää Suomen asemaa matkailumaana matkailun ollessa vahvasti kasvava toimiala. Rahoitus yksikön toimintaan toteutetaan valtion budjetista. Visit in Finland-yksikkö käyttää apunaan eri alojen asiantuntijoita, joiden tehtävänä on markkinoida ja kehittää Suomeen suuntautuvaa matkailua. Lisäksi yksikön toimintaan kuuluu tutkimusten laatiminen, teemahankkeiden kehittäminen sekä Suomessa toimivien matkailuyritysten neuvonta ja niiden matkailupalveluiden kehittäminen. Yksiköllä on toimipisteitä vain Suomessa ja henkilöstöä noin 30. (Visit Finland 2015)

Finpron toiminta edesauttaa nostamaan Suomea ja suomalaisten yritysten asemaa globaaleilla markkinoilla. Vuonna 2015 uusia ulkomaalaisomistuksessa olevia yrityksiä tuli Suomeen 265 kappaletta sekä aiemmin Suomessa toimineet ulkomaalaiset yritykset tekivät 230 lisäinvestointi- ja laajentumispäätöstä liittyen liiketoimintoihinsa. (Finpro 2016) Suomessa on monipuolinen ja kaunis luonto, joka houkuttelee tänne miljoonia matkailijoita vuosittain. Tärkeimpiä matkailualueita Suomessa ovat kesäaikaan kaunis saaristo ja Lappi vuoden ympäri. Mielestäni Suomen hintataso voi olla este osalle matkailijoista, koska kansainvälisesti Suomi on kallis maa. Tämä tuo matkailun markkinointiin ja kehitykseen haasteita. Talouden näkökulmasta tuotantoa siirretään yleensä matalien kustannuksien vuoksi halpuihin maihin, kuten Kiinaan ja Intiaan, joissa henkilöstön ammatti- ja kielitaito kehittyvät nopeaan tahtiin.

4.5 Finnvera Oyj

Julkinen erityisrahoitusyhtiö, Finnvera tarjoaa suomalaisille yrityksille palveluita, jotka auttavat näitä kansainvälisessä kasvussa, kilpailukyvyyn ja yritystoiminnan lisäämisessä sekä riskien minimoimisessa. Yhtiö perustettiin vuonna 1999 ja on kokonaan Suomen valtion omistuksessa sekä nimettynä Suomen viralliseksi vientitakuulaitokseksi (ECA). Finnvera työllistää hieman alle 400 erityisasiantuntijaa ja sen asiakaskunta koostuu noin 28 500 yrityksestä, jotka toimivat Suomessa ja ulkomailla. Finnveran pääasiallinen toiminta on täydentää kansainvälisiä rahoitusmarkkinoita lainojen, takauksien, vientitakuiden, pääomasijoitusten, vientiluottojen ja monipuolisten rahoitusohjelmien muodossa. (Finnvera 2016)

Finnveran myöntämien lainojen perusteena on, että asiakasyritys on kykenemätön saamaan lainaa kansainvälisiltä rahoitusmarkkinoilta omien resurssiensa riittämättömyyden vuoksi. Finnvera voi myöntää lainoja, mutta yhä useammin suomalaiseen liiketoimintaan sidotun lainan myöntävät pankki tai muut rahoituslaitokset. Finnvera toimii saatavan lainan takaajana yhdessä Suomen valtion kanssa. Lainoja suositellaan varsinkin kotimaisille pk-yrityksille, joiden resurssit eivät yksin riitä rahoittamaan liiketoimintaa tai siihen liittyviä investointeja. Lainojen ehdot ja muoto riippuvat yrityksen alasta, toimintamaasta, liikevaihdosta ja liiketoiminta-alasta:

- Finnvera-laina myönnetään kotimaisille markkinoille laiteinvestointeihin, ympäristö- ja energiahankkeisiin ja käyttöpääomatarpeiden rahoittamiseen. Soveltuu uusille ja toimintansa aloittaneille pk-yrityksille.
- Yrittäjälaina myönnetään henkilökohtaisesti rahoitukseen, joka koskee osakepääomaa ja/tai jo sijoitettua pääomaa. Lainalla voi rahoittaa myös osakepääoman hankintaa.
- Kansainvälistymislaina soveltuu ulkomailla tapahtuvaan liiketoimintaan.
- Siltarahoitus, joka myönnetään ELY-keskuksen ja Tekesin myönteisen rahoituspäätöksen ja sen maksatuksen väliseksi ajaksi. Lainalla rahoitetaan käyttöpääoman tarvetta.
- Joukkovelkakirjarahoitusta myönnetään jos yrityksen liikevaihto on alle 300 miljoonaa euroa viimeisessä tilinpäätöksessä. Se myönnetään yleisesti pk-yrityksille.
- Kasvulainan tarkoitus on rahoittaa pk-yritysten ja midcap-yritysten kasvu- tai menestymishankkeita. (Finnvera 2016)

Finnvera myöntää yhdessä valtion kanssa takuita pääomalle, joita yritykset hakevat pankeilta ja eri rahoituslaitoksilta. Valtion mukanaolo mahdollistaa suuremman ja riskialttiimman lainan myöntämisen. Lainat ovat jaoteltu niiden käyttötapojen mukaan kuuteen eri kategoriaan:

- Alkutakaus, joka on takaus yrityksen varoille erilaisissa investointi- ja käyttöpääomatarpeissa.
- Alustakaus myönnetään laivateollisuutta harjoittavien yritysten toimintaan.
- Finnvera-takaus myönnetään pk-yritykselle tai erikoisperustein suuryritykselle, jonka rahoitustarpeet sijaitsevat Suomessa.
- Kansainvälistymistakaus on nimensä mukaisesti suunnattu suomalaisille pk-yrityksille, jotka harjoittavat liiketoimintaansa ulkomailla.
- Vientitakaus myönnetään yrityksen viennin valmistuksen tai sen toimituksen jälkeiseksi ajaksi turvaamaan yrityksen pääomaa. Vientitakausta voidaan käyttää myös ulkomaiselle ostajalle.
- Ympäristötakaus myönnetään hankkeisiin, jotka keskittyvät ympäristön laadun parantamiseen, energiatehokkuuden lisäämiseen ja uusiutuvan energian käyttöön. (Finnvera 2016)

Finnvera tarjoaa suomalaisille yrityksille vientitakuita, jotka lisäävät viennin rahoitusta ja turvaavat yrityksen pääomaa luottotappioiden varalta. Yhtiö painottaa, että yrityksillä pitää olla tasavertaiset mahdollisuudet kilpailla kansainvälisillä markkinoilla, jota se edistää jakamalla riskiä yrityksen viennin osalta. Vientitakuut on jaettu kymmeneen eri Finnveran tarjoamaan tuotteeseen, jotka määräytyvät käyttökohteen ja riskien luonteen perusteella:

- Luottoriskitakuu auttaa yritystä luottotappioiden osalta.
- Vientisaatavatakuu kattaa viejän tappiot ostajan luottotappioiden varalta.
- Ostajaluottotakuu tarkoittaa vakuutta, joka vakuuttaa luotonantajan ulkomaisen ostajan luottoriskien osalta.
- Vekselitakuu on vekselirahoituksessa käytetty takuu, joka suojaa pankkia luottoriskeiltä.
- Remburssitakuuta käytetään suojaamaan pankkia kaupallisilta tai poliittisilta riskeiltä.
- Pankkiriskitakuu suojaa suomalaisen yrityksen pankkia riskeiltä, jotka liittyvät maksamisiin.

- Investointitakuu kattaa ulkomaaninvestoinnista aiheutuvat mahdolliset poliittiset riskit.
- Vastatakuu suojaa ulkomaisen ostajan vakuuksia viejän asemasta.
- Rahoitustakuu suojaa luoton myöntäjää riskeiltä, jotka liittyvät luoton takaisinmaksuun.
- Raaka-ainetakuu liittyy raaka-ainetoimituksiin liittyviin riskeihin. (Finnvera 2016)

Pääomasijoitus on tarkoitettu yritysten vireillä oleviin hankkeisiin, jotka tarvitsevat pääomaa toteutuakseen. Toiminta palvelee myös hankkeita jatkorahoituksen ja irtaantumisten saamiseen. Finnvera tarjosi aikaisemmin rahoitusta myös yritysten aikaisten hankkeiden rahoitukseen, mutta TEM linjasi kehitys- ja toteuttamisvastuun Tekesin hallinnoimalle Tekes Pääomasijoitus Oy:lle. (Finnvera 2016)

Suomen Vientiluotto Oy on Finnveran tytäryhtiö, joka toimii yhdessä emoyhtiönsä kanssa vienninrahoituspalveluissa. Yhdessä ne tarjoavat yrityksille kilpailukykyisiä vientiin rinnastettuja rahoituspalveluita, jotka kehittävät ja tukevat Suomen kansantaloutta. Vientiluottojen rahoitus, korontasaus ja toimiminen luotonantajana ovat yhtiöiden vienninrahoituspalvelun tarjoamia tuotteita asiakkailleen. (Finnvera 2016)

Pankkien kanssa yhteistyössä toteutettava rahoitusohjelma on suunniteltu viennin rahoitusratkaisuihin, joihin yritykset pääsevät tutustumaan ohjelman avulla. Finnvera organisoii yrityksille seminaareja, jotka käsittelevät vientikauppojen rahoitusmahdollisuuksia. Kohderyhmä koostuu pääosin pk-yrityksistä, mutta soveltuu myös suurille kotimaisille yrityksille, jotka haluavat lisätietoa vientikaupan rahoitusratkaisuista. Ohjelma on itsessään yrityksille maksuton, mutta sisältää mahdollisesti maksullisia koulutuksia. Finnvera kokoaa asiakasyritykselle tiimin, jossa on asiantuntijoita rahoituksen ja viennin eri osa-alueilta. Ohjelma auttaa etsimään yrityksille sopivia rahoitusratkaisuja sekä tarjoaa tietoa ja mahdollisuuksia yrityksen, kyseessä olevan pankin ja Finnveran yhteistyöstä. Hakijan täytyy täyttää kriteerejä, jotka mahdollistavat osallistumisen ohjelman toteutukseen. Näitä ovat mm. edistävän liiketoiminnan harjoittaminen, vähintään yhden vientikaupan toteutuminen, halu kasvattaa omaa vientiä ja kiinnostus oppia uusia asioita vientikaupan rahoituksesta. (Finnvera 2016)

Finnvera toimii asiakaslähtöisesti ja sen tarjoamat palvelut edesauttavat vientiä yrityksen kokoluokasta riippumatta. Monipuoliset palvelut tarjoavat laajaa asiantuntemusta viennin ja rahoituksen eri osa-alueisiin, mikä mahdollistaa asiakkaiden menestyksekkään ja

pitkän liiketoiminnan Suomessa sekä ulkomailla. Suurin osa sen tarjoamista palveluista on ilmaisia, mikä mielestäni houkuttelee pienempiä alan toimijoita mukaan mahdollistaen yhä suuremman kasvupotentiaalin eri alojen yrityksille ja organisaatioille. Samalla yrityksen rahoitukseen liittyvät riskit pienenevät, koska Finnvera yhdessä valtion kanssa jakaa mahdollisia liiketappioiden osuuksia.

5 CASE-TUTKIMUS

Olen ottanut yhteyttä eri alojen yrityksiin, jotka ovat käyttäneet edellä mainittuja liiketoimintamalleja apuna toiminnassaan kotimaisten rajojen ulkopuolella. On ollut kiva kuulla, että yritykset ja kohdemaat ovat hyötäneet suuresti yhteistyöstä. Olen myös erittäin positiivisesti yllättynyt yritysten haluun ja mielenkiintoon jakaa mielipiteitään ja kokemuksiaan liittyen eri liiketoimintamallien käyttöön. Suuri kiitos siitä kuuluu kaikille asianomaisille. On myös hyvä, että sain kokempohjaisia tietoja, kokemuksia ja mielipiteitä eri liiketoimintamallien käytöstä sillä opinnäytetyön teoriaosuus antaa vain käsityksiä siitä, mitä eri liiketoimintamalleilla voidaan teoreettisesti saavuttaa. Haastattelut toteutettiin puhelinhaastatteluina, jotka olen koonnut tekstimuotoon. Tiedot, jotka case-tapauksissa esiintyvät ovat julkista ja missään tapauksessa ei tuotu esille yritys- tai liikesalaisuuksia. Jokainen haastatteluissa esiintyvä henkilö on tarkastanut tapauksissa esiintyvän tekstin ja he ovat myös antaneet lupansa julkaista haastattelut tässä opinnäytetyössä.

5.1 Peikko Group Oy

Peikko Group Oy on suomalainen perheyriutus, joka on erikoistunut valmistamaan betonirakenteiden liitososia ja liittorakenteita sekä tarjoaa palveluita rakennesuunnittelijoille erilaisilla suunnitteluohjelmistoilla ja niihin liittyvillä suunnittelukomponenteilla. Yriutus perustettiin Lahdessa Jalo Paanasen toimesta vuonna 1965 Teräspeikko-nimellä, joka neljäkymmentä vuotta perustamisen jälkeen lyheni Peikko Group Oy:ksi vuonna 2005 kansainvälisen toiminnan seurauksena. Vuonna 2010 yhtiön toimitusjohtajaksi nimettiin KTM Topi Paananen, joka toimii edelleen yriutuksen johdossa. Yriutuksen pääkonttori ja Suomessa sijaitsevat tuotantotehtaat ovat edelleen yhtiön kotipaikkakunnalla eli Lahdessa. Ulkomailla yhtiöllä on tuotantotehtaita yhdeksässä maassa. (Peikko Group 2016) Pelkästään Suomessa yriutus työllistää n. 250 henkilöä ja maailmanlaajuisesti yhtiön palveluksessa on n. 1200 henkeä. Nykyään yhtiöllä on liiketoimintaa maailmanlaajuisesti yli 30 valtiossa kattaen Aasian, Euroopan, Pohjois-Amerikan sekä Lähi-idän. Suomessa yhtiö kantaa nimeä Peikko Finland Oy. (Peikko Group 2016)

Lähetin sähköpostia Peikko Group Oy:n toimitusjohtajalle Topi Paanaselle, jossa kysyin mahdollisuuksia jakaa mielipiteitä ja kokemuksia liittyen Finnfundin ja Peikko Group Oy:n yhteistyöhön. Sovimme ajan puhelinkeskustelulle, jossa kysyin Paanasen mielipiteitä liittyen yritysten yhteistyöhön. Peikko Group Oy laajensi toimintansa Kiinaan vuonna 2011. Yritys haki investointilainaa vuonna 2013 rahoituslaitos Finnfundilta, ei niinkään pääoman takia vaan järkevän neuvotteluaseman saamiseksi suhteessa tehdaskiinteistön vuokranantajaan, valtiollista toimijaa kohtaan. Kahden vuoden toiminnan jälkeen Peikko tarvitsi lisää tuotantotilaa vuokraten niitä paikallishallinnolta Kiinan Zhangjiagangista, joka sijaitsee lähellä Kiinan suurinta kaupunkia Shanghaita. Paananen kertoi loppukeväällä 2016 tuotantotehtaan työllistävän n. 120 henkilöä. Finnfund auttoi Peikko Group Oy:tä vuokraneuvotteluissa sekä uuden toimintastrategian laatimisessa. Paanasen mukaan Finnfundin mukanaolo helpotti hankkeen etenemistä ja toi toivotut tulokset Peikko Group Oy:lle mahdollistaen oikean toimintaympäristön sekä -strategian. Finnfund valvoo tarkasti Maailmanpankin jäsenen, IFC:n määrittämiä ympäristöstandardeja, joita Peikko Group Oy vastuullisesti noudattaa liiketoiminnassaan Kiinassa. Finnfund ja Peikko Group Oy ovat tiiviissä yhteistyössä tänä päivänäkin ja osaksi yhteistyötä kuuluu mm. auditointi ja raportointi. Paananen kertoi myös suosittelevansa Finnfundia erityisesti yrityksille, jotka aikovat laajentaa liiketoimintaansa kansainvälisesti vaikeisiin toimintaympäristöihin. Lopuksi Paanasen mielestä Finnfundin mukanaolo on ollut erittäin positiivinen asia ja se on helpottanut Peikko Group Oy:n mahdollisuuksia toimia Kiinassa.

5.2 Stera Technologies Oy

Suomalainen globaalisti toimiva yritys, Stera Technologies on erikoistunut mekaniikan ja elektroniikan sopimusvalmistukseen. Yhtiön tuotteisiin lukeutuvat sähkö- ja jakokaapit, elektroniikka- ja johdinvalmistus ja monialaisten kone- ja laitekokonaisuuksien valmistus, joita se pyrkii jalostamaan niin valmiiksi kuin mahdollista. Tuotteiden lisäksi yhtiö tarjoaa erilaisia suunnittelupalveluita, jotka edesauttavat Steran asiakkaiden mahdollisuuksia yhä tehokkaampaan tuotteiden ja osien valmistukseen asiakkaan tarpeet huomioiden. Yhtiö sai alkunsa vuonna 2007, jolloin alan toimijat Levyosa Oy, Elektromet Yhtiöt Oy, Hihra Oy, Aumec Systems Oy ja Beertekno Oy fuusioituivat yhdeksi suuremmaksi konserniksi, Stera Technologies Oy:ksi. Suomessa yhtiöllä on viisi tuotantotehdasta ja ne sijaitsevat Turussa, Tammelassa, Kaarinassa, Paimiossa ja Kaavilla. Ulkomailta yhtiöllä on toimipaikkoja Virossa sekä Intiassa. Yhteensä yhtiön palveluksessa on n. 750

osaajaa, joista 70 % Suomessa, 12 % Virossa ja 18 % Intiassa. Stera Technologies Oy omaa pitkän kokemuksen mekaniikka- ja elektroniikkavalmistuksen alalta ja on kilpailukykyinen sekä luotettava yhteistyökumppani uusien laitekokonaisuuksien ja suunnittelupalveluidensa vuoksi. (Stera 2015) Yhtiöllä on asiakkaita maailmanlaajuisesti ja tunnetuimpiin yrityksiin lukeutuvat mm. ABB ja KONE. Ympäristön tila on organisaatiolle erittäin tärkeä, ja siksi he noudattavat vastuullisesti liiketoiminnassaan lakisääteisiä ympäristöstandardeja. Steran tulevaisuuden näkökulmat näyttävät kirkkailta huolimatta maailmalla vallitsevasta heikosta taloustilanteesta. Suomen Ostaja Logistiikkayhdistys (LOGY) valitsi Stera Technologies Oy:n vuoden alihankkijaksi 2010. (LOGY 2010)

Kävimme puhelinkeskustelun perjantaina 13.5.2016 Stera Technologiesin Intian yksikön toimitusjohtajan Jyri Kontion kanssa. Kontio on toiminut tehtävässään jo viiden vuoden ajan. Stera Technologies laajensi toimintaansa Intian Chennaihin 2009 ja yhtiö siirtyi liiketoiminnan kasvun pakottamana uusiin tuotantotiloihin vuonna 2011 samaisessa kaupungissa. Paikallinen investointilaina olisi ollut korkea korkoista ja siihen olisi mahdollisesti liittynyt monia muitakin ongelmia, joten Stera Technologies päätti hakea investointilainaa suomalaiselta rahoitusyhtiöltä Finnfundilta. Kontio kertoi, että 6-12 kuukauden jälkeen hankesuunnitelman jättämisestä Stera sai Finnfundilta myönteisen päätöksen lainasta. Yhtiöltä vaadittiin tarkkoja toiminta-, strategia- ja ympäristösuunnitelmia, jotta rahoitus olisi mahdollista. Finnfund tukee rahallisesti myös Steran laiteinvestointeja. Tuotantotilat olivat aluksi kehnot suomalaiseseen työympäristöön verrattuna ja niin Stera joutui kunnostamaan niitä, jotta ne olisivat lakisääteisiä Steran harjoittamalle liiketoiminnalle. Yhtiö työllistää sekä kouluttaa tehtäviin Intiassa n. 130 eri alan osaajaa pääosin paikalliselta alueelta. Steralla on käynnissä erityinen naisia työllistävä -ohjelma ja sen seurauksena tuotantolaitoksessa työskentelevistä henkilöistä on naisia n. yksi kolmasosa. Kontio muistutti, että tiimityöskentely tehostuu merkittävästi jos ryhmässä vallitsee mahdollisimman heterogeeninen työntekijöiden kirjo. Stera pitää ympäristöä erittäin tärkeänä ja noudattaa moitteettomasti alueen ympäristösäädöksiä, joita myös Finnfund omalla toiminnallaan valvoo. Tuotantotehtaassa on koneiston lisäksi pulverimaalaamo, jossa toiminta on myös ympäristökriteereiden mukaista. Finnfund on ympäristöasioiden näkökulman tärkeyden lisäksi yhteistyöllään tuonut Steralle hyötyä eri alojen asiantuntijoiden käytöstä. Ympäristö-, laki- ja rahoitusasiat hoituvat paljon vaivattomammin näiden alojen asiantuntijoiden toimesta. Eri sektoreiden tiivis yhteistyö luo myös luottamusta organisaatioiden sisällä, toimitusjohtaja Kontio kertoi. Stera on edelleen tiiviissä yhteistyössä Finnfundin kanssa ja yksi osa sitä on säännöllinen

raportointi, auditointi ja liiketoimintakatsaukset. Kontio pitää Finnfundin mukanaoloa tärkeänä ja erittäin hyvänä asiana, josta kertovat yhteistyön monet positiiviset vaikutukset Intiassa sekä molemmissa organisaatioissa. Lopuksi Kontio sanoi, että suosittelee yhteistyötä Finnfundin kanssa erityisesti keskisuurille yrityksille, jotka aikovat laajentaa liiketoimintojaan kansainvälisesti Suomen rajojen ulkopuolelle.

5.3 GreenStream Network Oy

GreenStream Network Oy perustettiin vuonna 2001 Helsingissä kolmen energian- ja ympäristöalan asiantuntijan toimesta. GreenStream on Pohjoismaiden johtava toimija ilmastoalalla, joka keskittyy Kiinassa energiatehokkuushankkeisiin, jotka vähentävät teollisuuden päästöjä sekä lisäävät tuotantolaitosten energiatehokkuutta sekä Afrikassa uusiutuvan energian hankkeisiin. Kiinassa toimivia hankkeita kehitetään pääosin suomalaisella huipputeknologialla, tietotaidolla ja uusilla toimintamalleilla. Yritys oli yksiä ensimmäisiä toimijoita ilmastomarkkinoilla, jonka ansiosta liiketoiminta lähti nopeasti käyntiin. Kiinan tarjotessa suuret ilmastoalan markkinat, yritys päätti laajentaa liiketoimintaansa sinne vuonna 2006. Kiina on GreenStreamin tärkein ja keskeinen kohdealue, jossa yritys keskittyy energiatehokkuusinvestointeihin. Markkinat ovat Kiinassa todella suuret sekä muuttuvat nopeasti, mihin GreenStream vastaa kilpailukykyisellä toimintakyvyllä, uusilla innovaatioilla sekä monialaisella, asiantuntevalla henkilöstöllä. Yritys työllistää suoraan n. 35 eri alan erityisosajaa, jotka toimivat Suomessa ja Kiinassa. GreenStream Network Oy kuuluu osaksi Team Finland -verkostoa. (GreenStream 2015)

Keskustelimme GreenStream Network Oy:n toimitusjohtajan, Jussi Nykäsen kanssa torstaina 19.5.2016 GreenStreamin toiminnasta sekä yhteistyöstä Finnpartnership -liikekumppanuusohjelman kanssa. GreenStream laajensi toimintansa Kiinan suurille, kansainvälisille markkinoille vuonna 2006. Nykänen sanoi yrityksen löytäneen yhteistyökumppanikseen paikallisen toimijan, mutta ei onnistunut vakiinnuttamaan asemaansa markkinoilla. Epäonnistuminen johtui lähinnä pienestä paikallisesta kumppaniyrityksestä, jolla ei ollut tarvittavia kontakteja eikä vakaata asemaa Kiinan ilmastomarkkinoilla, Nykänen kertoi. Yhteistyössä oli mukana erilaisia välikäsiä, mikä teki yhteistyöstä vieläkin monimutkaisempaa, sillä GreenStream halusi ja tarvitsi suurempaa yritystä kumppanikseen. GreenStream purki yhteistyösopimuksen, jonka jälkeen yhtiö oli aivan yksin nopeasti kehittyvässä liiketoimintaympäristössä. Kiinan

markkinoilla yritysten kasvunopeus on todella suurta, joten ulkomaalaisille yrityksille olisi erittäin tärkeää päästä mahdollisimman nopeasti markkinoille, ja vakiinnuttaa paikkansa tunnettuna ja menestyksekkäänä alan toimijana. GreenStreamin hallitus joutuikin miettimään, että vetäytyäkö Kiinasta vai yrittääkö löytää uuden toimivamman konseptin. Hallitus päätyi jälkimmäiseen. Uusi yritys vakiinnuttaa asema Kiinan ilmastomarkkinoilla tapahtui vuonna 2009 yhteistyössä Finnpartnership -ohjelman kanssa. Finnpartnership-hankkeessa etsittiin ja evaluoitiin GreenStreamille yhteistyökumppani. Finnpartnership myös rahoitti kasvuhanketta Kiinassa. Kumppanin ansiosta GreenStream tuli suurten kiinalaisten alan yritysten tietoisuuteen ja kiinnostus suomalaisyrityksestä alkoi nousta. Aluksi GreenStreamin ja kumppaniyrityksen strategia oli etsiä kasvihuonepäästöjä vähentäviä hankkeita, joista saatavia päästöoikeuksia voitaisiin myydä kansainvälisillä päästökaupamarkkinoilla. Yritys oli solminut jo n. 80 sopimusta, mutta päästöoikeuksien hinnat romahtivat ja yritysten piti alkaa suunnitella uusia strategioita liiketoiminnalleen. Greenstream aloitti uusien liiketoimintamallien kehittämisen, jotka paransivat hankkeiden energiatehokkuuksia. Nykänen kertoi, että Greenstream noudattaa nykyistä strategiaansa kiinalaisten yritysten kanssa, ja yhtiö ei ole enää mukana Kiinan päästökaupassa muuten kuin vähemmistöomistuksen kautta. Paikallisille asukkaille GreenStreamin toiminta on tuonut edellytyksiä parempaan elintasoon hankkeilla, jotka koskivat esim. keittojärjestelmien uusimista paikallisissa kotitalouksissa. Nykäsen mukaan yhtiölle ympäristöystävällisyys on tärkeä asia, ja sen vastuullinen toiminta Kiinassa vähentää fossiilisten polttoaineiden, veden, materiaalien ja polttoaineiden kulutusta. GreenStream on myös toiminnallaan kouluttanut työntekijöitä kasvihuonekaasupäästöjen ja energiatehokkuuden saralla. Nykänen kokee Finnpartnershipin toiminnan erittäin onnistuneena, josta kertoo GreenStreamin menestys Kiinassa. Hän koki kuitenkin toiminnan Finnpartnershipin kanssa hieman epäselväksi myönnettävän rahoituksen, tukikelpoisen työmäärän ja suunnitellun investoinnin osalta. Hän myöntää, että kyse voi olla GreenStreamin puolella tapahtuneista väärinymmärryksistä. Keskustelun loppuun Nykänen kuitenkin tokaisi, että silloinen toiminta Finnpartnershipin kanssa on miltei 10 vuotta vanhaa ja yhtiön toimintatavat ovat varmasti kehittyneet noista ajoista.

6 YHTEENVETO

Opinnäytetyön tavoite oli jakaa tietoa kansainvälisestä ja suomalaisesta kehitysyhteistyöstä sekä esitellä suomalaisille yrityksille tarkoitettuja liiketoimintamalleja, joiden avulla yritykset pääsevät harjoittamaan menestyvää ja vastuullista liiketoimintaa ulkomailla.

Opinnäytetyön alussa keskityttiin kansainväliseen kehitysyhteistyöhön sekä tapahtumiin ja linjauksiin, jotka ovat johtaneet kehitysyhteistyön nykyaikaiseen muotoon. Asiasisällöstä tuli ilmi, että kehitysmaiden elinolojen kehittymiseen vaikuttaa moni muukin asia kuin pelkkä kehitysavun määrä. Pelkällä rahoituksella ei tulla saavuttamaan haluttuja tuloksia, vaan täytyy keskittyä yhä enemmän valtioiden rakenteellisiin muutoksiin. Mielestäni myös kansalaisten koulutus on suuri asia, joka auttaa kehitysmaita pysyviin ja myönteisiin muutoksiin. Teollisuusmaiden heikko taloudellinen tilanne ajaa maiden hallitukset säästötalkoisiin. Kehitysapuun tarkoitettut määrärahat ovat usein leikkuulaudalla, koska ajatellaan, että oman valtion sisäiset asiat tulee aluksi hoitaa kuntoon, jonka jälkeen voidaan auttaa muita apua tarvitsevia. Teollisuusmaiden lupaamien tavoitteiden pettäminen kertoo osaksi teollisuusmaiden suhtautumisesta kehitysyhteistyöhön.

Kuten työssä tuli selville, kehitysmaahankkeet toimivat sen aikaa kun niiden rahoitus toimii. Rahoituksen päättyessä tai hankkeen toimintasuunnitelmaa muunnettaessa hanke yksinkertaisesti loppuu kokonaan. Rahoituksen tarkoitus on auttaa kehitysmaat alkuun, jonka jälkeen he voivat itsenäisesti huolehtia omasta hyvinvoinnistaan. Työssä kävi ilmi, että teollisuusmaiden rahoitukset ovat paikoittain suurentaneet kehitysmaissa vallitsevaa epätasa-arvoa.

Kehitysavun tuloksellisuuden seuraamiseksi esitellyt mittarit ovat monipuolisia sekä antavat kattavaa tietoa maan sisäisestä tilanteesta. Kuitenkin tulosten analysoimisesta tekee vaikeaa informaation puuttuminen tai tilastojen vanhentuminen. Varsinkin pienistä valtioista on vaikea saada totuusperäistä tietoa, ja on käynyt ilmi tapauksia, joissa tilastotietoa on väärennetty. Kehitysyhteistyön evoluutio on ollut nopeaa viimeiset 20 vuotta. Joidenkin maiden uusimmat väestön tiedot ovat vuodelta 2004, joka tekee niistä melkein merkityksettömiä. Paremmat ja kattavammat tulokset maiden sisäisistä oloista saadaan monien mittareiden yhteistulkinnalla.

Mielestäni Suomi on noussut kunnioitettavasti kehitysavun saajamaasta sen antajavaltioksi. Suomessa on tehty paljon myönteisiä päätöksiä kehitysapuun, mutta siltikään Suomi ei ole päässyt 0,7 % tavoitteeseen kuin kerran, vuonna 1991. Vuonna 2015 hallituksen suunnittelemat leikkaukset kohdistuivat auttamatta kehitysyhteistyön määrärahoihin. Toisaalta hallitus on siirtänyt määrärahoja yksityisen sektorin rahoituslaitosten käyttöön, mikä tukee kansainvälisiä päätöksiä kehitysavun tuloksellisuudesta. EU on korostanut yksityisten toimijoiden tärkeyttä kehitysyhteistyössä.

Case-tapauksissa tuli esiin mielestäni monia hyviä asioita rahoituslaitosten yhteistyöstä asiakasyritysten kanssa. Kuitenkin tapaukset olivat pintaraapaisuja, mutta ne antoivat hyvän kuvan rahoituslaitosten toiminnoista. Oli kiinnostava kuulla yritysten toimitusjohtajien mielipiteitä yhteistyöstä. Myös yritysten avoimuus kertoa asioista tuli pienenä yllätyksenä itselleni.

Olen tyytyväinen opinnäytetyön toteutukseen ja sen sisältöön. Toivottavasti se herättää lukijoiden kesken keskustelua kehitysyhteistyön tärkeydestä ja sen toiminnasta. Työssä käytettyjä lähteitä oli paljon, ja ne lisäsivät tiedon monipuolisuutta. Opin itse paljon asioita kehitysyhteistyöstä ja siihen liittyvistä asioista.

LÄHTEET

Elinkeinoelämän keskusliitto 2014. Meksikon huippukokous: kehitysyhteistyö ei onnistu ilman yrityksiä. (WWW-dokumentti) Viitattu 12.5.2016.

<http://ek.fi/ajankohtaista/uutiset/2014/04/23/meksikon-huippukokous-kehitysyhteistyö-ei-onnistu-ilman-yrityksia/>

European Anti Poverty Network 2014. Köyhyys jaetaan yleensä absoluuttiseen ja suhteelliseen köyhyyteen. (WWW-dokumentti) Viitattu 16.3.2016.

<http://www.eapn.fi/koyhyys/mita-on-koyhyys/>

Export Finland 2016. Kansainvälistymispalvelut. (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016.

<http://www.exportfinland.fi/kansainvalistyminen>

Finnfund 2014. Finnfund lyhyesti. (WWW-dokumentti) Viitattu 10.5.2016.

http://www.finnfund.fi/yritys/fi_FI/brief/

Finnfund 2014. Kohdemaat. (WWW-dokumentti) Viitattu 11.5.2016.

http://www.finnfund.fi/yritys/fi_FI/map/

Finnfund 2014. Yhteistyöverkosto. (WWW-dokumentti) Viitattu 11.5.2016.

http://www.finnfund.fi/yritys/fi_FI/network/

Finnpartnership 2015. Kehitysmaatietopankki. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.5.2016.

http://www.finnpartnership.fi/www/fi/advisory_services/developing_country_database/index.php

Finnpartnership 2015. Liikekumppanuustuki. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.5.2016.

http://www.finnpartnership.fi/www/fi/business_partnership_support/index.php

Finnpartnership 2015. Matchmaking. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.5.2016.

<http://www.finnpartnership.fi/www/fi/matchmaking/index.php>

Finnpartnership 2015. Neuvonta eri hankevaiheissa. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.5.2016.

http://www.finnpartnership.fi/www/fi/advisory_services/advisory_different_phases/index.php

Finnpartnership 2015. Ohjausta ja tietoa. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.5.2016.

http://www.finnpartnership.fi/www/fi/advisory_services/index.php

Finnpartnership 2015. Soveltuvat hakijat. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.5.2016.

http://www.finnpartnership.fi/www/fi/business_partnership_support/eligible_applicants/index.php

Finnpartnership 2015. Tehtävät ja palvelut. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.5.2016.

<http://www.finnpartnership.fi/www/fi/finnpartnership/tehtavat.php>

Finnpartnership 2015. Vuonna 2014 tukea saaneet hankkeet. (PDF-dokumentti) Viitattu 17.5.2016 ja 18.5.2016.

http://www.finnpartnership.fi/www/tiedostot/Tilastotietoa/Tietoahankkeista_FIN_2014.pdf

Finnwatch 2016. Finnwatch edistää vastuullista yritystoimintaa. (WWW-dokumentti)

Viitattu 23.5.2016. <http://www.finnwatch.org/fi/mitae-teemme>

Finnvera 2016. Finnvera lyhyesti. (WWW-dokumentti) Viitattu 20.5.2016.

<https://www.finnvera.fi/Finnvera/Finnvera-lyhyesti/Finnvera-Esittely>

Finnvera 2016. Oikea laina oikeaan tarkoitukseen. (WWW-dokumentti) Viitattu

20.5.2016. <https://www.finnvera.fi/Tuotteet/Lainat>

Finnvera 2016. Pääomasijoitustoiminta. (WWW-dokumentti) Viitattu 20.5.2016.

<https://www.finnvera.fi/Tuotteet/Paaomasijoitukset/Esittely>

Finnvera 2016. Takaamme sen, että liiketoimintasi kehittyy ja jatkuu. (WWW-

dokumentti) Viitattu 20.5.2016. <https://www.finnvera.fi/Tuotteet/Takaukset>

Finnvera 2016. Turvaamme suomalaisten yritysten kilpailukykyä. (WWW-dokumentti)

Viitattu 20.5.2016. <https://www.finnvera.fi/Tuotteet/Vientitakuut>

Finnvera 2016. Vientikaupan rahoitus -ohjelma. (WWW-dokumentti) Viitattu 20.5.2016.

<https://www.finnvera.fi/Tuotteet/Ohjelmat/Vientikaupan-rahoitus-ohjelma>

Finnvera 2016. Vientiluotot ja korontasaus. (WWW-dokumentti) Viitattu 20.5.2016.

<https://www.finnvera.fi/Tuotteet/Vientiluotot-ja-korontasaus2/Esittely>

Finpro 2016. Uusien ulkomaalaisomisteisten yritysten määrä Suomeen kasvussa

kolmatta vuotta peräkkäin. (WWW-dokumentti) Viitattu 20.5.2016.

http://www.finpro.fi/uutiset?p_p_id=101_INSTANCE_1skL&p_p_lifecycle=0&p_p_col_id=column-1&p_p_col_pos=1&p_p_col_count=3&_101_INSTANCE_1skL_redirect=%2Fetusivu&_101_INSTANCE_1skL_struts_action=%2Fasset_publisher%2Fview_content&_101_INSTANCE_1skL_assetEntryId=1563779&_101_INSTANCE_1skL_type=content&_101_INSTANCE_1skL_urlTitle=uusien-ulkomaalaisomisteisten-yritysten-maara-suomeen-kasvussa-kolmatta-vuotta-perakkain

Finpro 2015. Finpron organisaatio. (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016.

<https://www.finpro.fi/verkostot/organisaatio>

Finpro 2015. Historia. (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016.

<https://www.finpro.fi/verkostot/finpron-historia>

Global.Finland 2012. Passiivista avunsaajista yhteistyökumppaneiksi – kehitysyhteistyön lyhyt historia. (WWW-dokumentti) Viitattu 4.4.2016 ja 16.5.2016.

<http://global.finland.fi/public/default.aspx?contentid=138259>

Globalis 2014. Kehitysapu, myönnetty, BKTL-osuus. (WWW-dokumentti) Viitattu 16.4.2016. [http://www.globalis.fi/Tilastot/Kehitysapu-BKTL-osuus/\(language\)/fin-FI](http://www.globalis.fi/Tilastot/Kehitysapu-BKTL-osuus/(language)/fin-FI)

GreenStream 2015. Company Overview. (WWW-dokumentti) Viitattu 19.5.2016.

<http://www.greenstream.net/company-overview>

Helsingin Sanomat 2014. YK: Suomi on tasa-arvon ykkösmaa terveyden, tulojen ja koulutuksen jakautumisessa. (WWW-dokumentti) Viitattu 24.3.2016.

<http://www.hs.fi/ulkomaat/a1406166517352>

Helsingin Sanomat 2015. Suomen kehitysrahoitusta järjestetään veroparatiisien kautta.

(WWW-dokumentti) Viitattu 12.5.2016. <http://www.hs.fi/talous/a1436505178766>

Invest in Finland 2016. Invest in Finland. (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016.

<http://www.investinfinland.fi/home/suomeksi/65>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2002. Pieni menestys Monterreyssa. (WWW-dokumentti) Viitattu 13.4.2016. http://www.kepa.fi/kirahviposti/arkisto/2002_04/2290

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2009. ”Varsinainen” ja ”virallinen” kehitysyhteistyö.

(WWW-dokumentti) Viitattu 23.5.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/7262>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010. MDG-kokous: pyöreitä muotoiluja ja lupaavia merkkejä. (WWW-dokumentti) Viitattu 9.5.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/7905>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010. New York: Sanat halpoja ja teot harvassa. (WWW-dokumentti) Viitattu 9.5.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/7903>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010. Suomen kehitysyhteistyön merkkivuodet. (WWW-dokumentti) Viitattu 16.5.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/7926>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010. UNDP:n juhlaraportti esitteli kolme uutta inhimillisen kehityksen indeksia. (WWW-dokumentti) Viitattu 24.3.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/7977>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2010. Virallista kehitysyhteistyötä tehty jo 50 vuotta. (WWW-dokumentti) Viitattu 5.4.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/7545>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2011. Järjestöt pettyneitä Busanin lopputulokseen. (WWW-dokumentti) Viitattu 9.5.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/8767>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012. Köyhyyden ja kehityksen mittarit ohjaavat apupäätöksiä. (WWW-dokumentti) Viitattu 16.3.2016. <https://www.kepa.fi/uutiset/8853>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2015. Itseopiskeluympäristö. Pariisin julistus. (WWW-dokumentti) Viitattu 27.4.2016. <http://itseopiskelu.kepa.fi/node/148>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2011. Busan (OECD). (WWW-dokumentti) Viitattu 9.5.2016. <https://www.kepa.fi/toiminta/kampanjat-ja-vaikuttaminen/kansainvaliset-kokoukset/2011/busan-oecd>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2007. Pariisin julistus. (WWW-dokumentti) Viitattu 13.4.2016. <https://www.kepa.fi/teemat/kehitysyhteistyo/kehitysyhteistyon-laatu/kepan-tavoitteet/pariisin-julistus>

Kehitysyhteistyön palvelukeskus 2012. Suomen apu. (WWW-dokumentti) Viitattu 23.5.2016. <https://www.kepa.fi/mika-kepa/usein-kysytya/kehitysyhteistyotilastot/suomen-apu>

LOGY 2010. Stera Technologies Oy on Vuoden 2010 Alihankkija. (PDF-dokumentti) Viitattu 13.5.2016. http://alihankinta.fi/liitetiedostot/editori_materiaali/828.pdf

Maailmantalous 2011. Mitä kehitysyhteistyö on ja mihin sitä tarvitaan? (WWW-dokumentti) Viitattu 1.4.2016. <http://maailmantalous.net/fi/artikkeli/mita-kehitysyhteistyö-ja-mihin-sitä-tarvitaan>

OECD 2016. Paris Declaration and Accra Agenda for Action. (WWW-dokumentti) Viitattu 27.4.2016. <http://www.oecd.org/dac/effectiveness/parisdeclarationandaccraagendaforaction.htm>

Peikko Group 2016. Peikon tarina. (VIDEO-dokumentti) Viitattu 7.5.2016. <http://www.peikko.fi/tietoa-peikosta/historia/peikon-tarina>

Peikko Group 2016. Tietoa Peikosta. (WWW-dokumentti) Viitattu 7.5.2016. <http://www.peikko.fi/tietoa-peikosta>

Stera 2015. About Us. (WWW-dokumentti) Viitattu 13.5.2016. <http://stera.com/fi/about-us/>

Suomen suurlähetystö 2015. Kehitysyhteistyön historiaa. (WWW-dokumentti) Viitattu 16.5.2016. <http://www.finland.or.tz/public/default.aspx?nodeid=47121&contentlan=1&culture=fi-FI>

Suomen YK-liitto 2015. Vuosituhattavoitteet. (WWW-dokumentti) Viitattu 13.4.2016. <http://www.ykliitto.fi/yk70v/yk/kehitys/vuosituhatavoitteet>

Team Finland 2016. Team Finland lyhyesti. (WWW-dokumentti) Viitattu 23.5.2016. <http://team.finland.fi/team-finland-lyhyesti/tehtavat>

TeKes 2015. BEAM – Business with Impact. (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016. <http://www.tekes.fi/ohjelmat-ja-palvelut/ohjelmat-ja-verkostot/kehitysmuovaatio/>

TeKes 2015. Tekesin ohjelma: BEAM – Business with Impact 2014-2019. (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016. https://extranet.tekes.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=o_projekti_rap1&YTARKASTELU=Q&YEDTASO=OHJELMA&YOHJELMA=BEAM&YMUOTO=HTML

TeKes 2015. Tervetuloa asiointiin! (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016. <http://www.tekes.fi/asiointi/>

Tilastokeskus 2016. Tilastokoulu. (WWW-dokumentti) Viitattu 16.3.2016.

http://tilastokoulu.stat.fi/verkkokoulu_v2.xql?page_type=sisalto&course_id=tkoulu_ktal&lesson_id=3&subject_id=3

Työ- ja elinkeinoministeriö 2015. Finpro ry muuttuu valtion kokonaan omistamaksi osakeyhtiöksi. (WWW-dokumentti) Viitattu 18.5.2016.

https://www.tem.fi/ajankohtaista/tiedotteet/tiedotearkisto/vuosi_2015?119950_m=118873

Ulkoasiainministeriö 2005. Ministeri Satu Hassi: Monterreyssa oli tekemisen tunnelmaa – 18.- 22.3.2002 pidetyn kehitysrahoituskokouksen päätöstunnelmia. (WWW-dokumentti) Viitattu 13.4.2016

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=56751&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö 2006. Maailman vähiten kehittyneiden maiden tilannetta arvioidaan YK-konferenssissa. (WWW-dokumentti) Viitattu 13.4.2016.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=80539&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö 2008. Avun tulokset puntarissa Accrassa. (WWW-dokumentti) Viitattu 27.4.2016.

<http://formin.finland.fi/public/?contentid=131058&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö 2011. OECD: Kansainvälinen kehitysapu ennätyslukemissa 2010. (WWW-dokumentti) Viitattu 9.5.2016.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=217396>

Ulkoasiainministeriö 2016. Kehitysyhteistyön määrärahat. (WWW-dokumentti) Viitattu 23.5.2016.

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=49314&contentlan=1&culture=fi-FI>

Ulkoasiainministeriö 2016. Kehitysyhteistyön määrärahat. (WWW-dokumentti) Viitattu 23.5.2016

<http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=49314&contentlan=1&culture=fi-FI>

United Nations 2012, 144. Country classification. (PDF-dokumentti) Viitattu 16.3.2016.
http://www.un.org/en/development/desa/policy/wesp/wesp_current/2014wesp_country_classification.pdf

United Nations Development Programme 2015, 1-2. Technical notes. (PDF-dokumentti) Viitattu 23.3.2016.

http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2015_technical_notes.pdf

United Nations Development Programme 2015. Frequently Asked Questions – Gender Inequality Index (GII). (WWW-dokumentti) Viitattu 24.3.2016.

<http://hdr.undp.org/en/faq-page/gender-inequality-index-gii#t294n2424>

United Nations Development Programme 2015. Frequently Asked Questions – Inequality-adjusted Human Development Index (IHDI). (WWW-dokumentti) Viitattu 26.3.2016. <http://hdr.undp.org/en/faq-page/inequality-adjusted-human-development-index-ihdi#t293n103>

United Nations Development Programme 2015. Frequently Asked Questions – Multidimensional Poverty Index (MPI). (WWW-dokumentti) Viitattu 31.3.2016.

<http://hdr.undp.org/en/faq-page/multidimensional-poverty-index-mpi#t295n2442>

United Nations Development Programme 2015. Table 1: Human Development Index and its components. (WWW-dokumentti) Viitattu 23.3.2016.

<http://hdr.undp.org/en/composite/HDI>

Visit Finland 2015. Visit Finland – Ydintehtävät. (WWW-dokumentti) Viitattu 20.5.2016.

<http://www.visitfinland.fi/tama-on-visit-finland/mek-tehtavat/>

World Bank 2016. Countries and Economies. (WWW-dokumentti) Viitattu 17.3.2016.

<http://data.worldbank.org/country>

Yhdistyneet Kansakunnat 2013. Historiaa ja toiminnan taustoja. (WWW-dokumentti)

Viitattu 1.4.2016. <http://www.yk.fi/node/266>

Yhdistyneet Kansakunnat 2013. Kehitysapu. (WWW-dokumentti) Viitattu 1.4.2016.

<http://www.yk.fi/node/2>

